

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ή ΣΕΚ

Αξιολογείται από:	<p>Διευθυντές Εκπαίδευσης στα κριτήρια της Κατηγορίας Ι. Από τους Σχολικούς Συμβούλους στα υπόλοιπα κριτήρια οι Διευθυντές που ανήκουν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, ενώ οι της Δευτεροβάθμιας αξιολογούνται στα κριτήρια των Κατηγοριών ΙΙ, ΙΙΙ, V από τους Σχολικούς Συμβούλους Παιδαγωγικής Ευθύνης και στα κριτήρια της Κατηγορίας ΙV από τους Σχολικούς Συμβούλους ειδικότητας.</p>
Με κριτήρια:	<p>α) Κατηγορία Ι – Άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1,5): αα) Υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου ββ) Οργάνωση του έργου του συλλόγου διδασκόντων</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>β) Κατηγορία ΙΙ – Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1): αα) Διοικητική αξιολόγηση εκπαιδευτικών. ββ) Οργάνωση της διαδικασίας αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, υλοποίηση των προγραμματισθεισών δράσεων και τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων.</p> <p>γ) Κατηγορία ΙΙΙ – Σχολικό κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας ή του Σ.Ε.Κ., η οποία περιλαμβάνει το ομώνυμο κριτήριο. (Συντελεστής βαρύτητας 0,50).</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>δ) Κατηγορία ΙV– Προγραμματισμός Διδασκαλίας και Διεξαγωγή διδασκαλίας και αξιολόγηση μαθητών, η οποία ενσωματώνει τα κριτήρια των κατηγοριών ΙΙ και ΙΙΙ της παραγράφου 10 περί εκπαιδευτικών τάξης του παρόντος άρθρου και αξιολογείται με βάση τα αντίστοιχα κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1).</p>

	ε) Κατηγορία V – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1). αα) Τυπικά προσόντα και επιστημονική ανάπτυξη. ββ) Επαγγελματική ανάπτυξη.
Αξιολογεί	Εκπαιδευτικούς και Υποδιευθυντή στα κριτήρια της διοικητικής αξιολόγησης

A. Βασικά σημεία του θεσμικού πλαισίου:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Π.Δ. οι Διευθυντές Σχολικών Μονάδων αξιολογούνται με τα ακόλουθα, ανά κατηγορία αναφερόμενα κριτήρια:

Κατηγορία I – Κατηγορία I – Άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου (Συντελεστής βαρύτητας 1,5)

Κατηγορία II – Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης (Συντελεστής βαρύτητας 1).

Κατηγορία III – Σχολικό Κλίμα και Παιδαγωγική της Σχολικής Μονάδας ή ΣΕΚ. (Συντελεστής βαρύτητας 0,5).

Κατηγορία IV – Προγραμματισμός διδασκαλίας, Διεξαγωγή διδασκαλίας και Αξιολόγηση μαθητών (Συντελεστής βαρύτητας 1) –

Κοινό κριτήριο με των υπόλοιπων εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας, το οποίο αναλύεται εκεί.

Κατηγορία V – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού. (Συντελεστής βαρύτητας 1):

2. Κάθε κατηγορία αναλύεται σε επιμέρους κριτήρια. Η περιγραφή και ανάλυση των επιμέρους κριτηρίων με βάση τα οποία προκύπτει ο ποιοτικός αξιολογικός χαρακτηρισμός των διευθυντών Σχολικών Μονάδων ή ΣΕΚ, περιέχεται στο άρθρο 10 του Π.Δ.
3. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ 152/13., αξιολογητές των διευθυντών είναι **ο Διευθυντής Εκπαίδευσης** για τα κριτήρια της κατηγορίας I και **ο Σχολικός Σύμβουλος** στα υπόλοιπα κριτήρια για όσους ανήκουν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, ενώ για εκείνους της Δευτεροβάθμιας υπάρχουν διαφοροποιήσεις που εξηγούνται παρακάτω.

B. Συνοπτική Περιγραφή της αξιολογικής διαδικασίας. Η διαδικασία της αξιολόγησης περιγράφεται στο άρθρο 17 του ΠΔ 152/13. Για τη διοικητική αξιολόγηση προτείνεται να προηγηθεί επίσκεψη του Διευθυντή Εκπαίδευσης στη σχολική μονάδα, ώστε να υπάρξει προσωπική αντίληψη για ζητήματα που αφορούν στο οργανωτικό μέρος των καθηκόντων του διευθυντή της σχολικής μονάδας. Η εκπαιδευτική αξιολόγηση διενεργείται ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του αξιολογούμενου από τον αρμόδιο αξιολογητή δηλαδή τον Διευθυντή Εκπαίδευσης και τον Σχολικό Σύμβουλο. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση των διευθυντών σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ο Σχολικός Σύμβουλος αξιολογεί όλες τις κατηγορίες II έως V. Στην περίπτωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τις κατηγορίες II,III και V, αξιολογεί ο Σύμβουλος Παιδαγωγικής ευθύνης του σχολείου, και την κατηγορία IV, ο Σχολικός Σύμβουλος ειδικότητας. Η πρόσκληση ορίζει ημέρα και ώρα συνάντησης, όπου διενεργείται συζήτηση σχετικά με την επικείμενη αξιολόγηση. Για την αξιολόγησή του ο αξιολογούμενος Διευθυντής σχολικής μονάδας υποβάλλει προσωπικό φάκελο εκπαιδευτικών δράσεων με τα τεκμήρια της δραστηριότητάς του (προαιρετικό). Η αξιολόγηση στηρίζεται στο έργο που παρουσιάζεται από τον αξιολογούμενο, στον φάκελο που μπορεί να έχει υποβληθεί και στην επιτόπια παρατήρηση. Ειδικότερα, ο Σύμβουλος Παιδαγωγικής Ευθύνης του σχολείου, οφείλει να επισκέπτεται συχνά το σχολείο και να έχει συνεργασία με τον διευθυντή και τους άλλους εκπαιδευτικούς. Μέσα από την επικοινωνία αυτή θα έχουν καταγραφεί δεδομένα τα οποία θα στηρίζουν την αξιολογική έκθεση του Σχολικού Συμβούλου.

Κατηγορία I . – Άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου που περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια: (Συντελεστής βαρύτητας 1,5).

A) Υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου. B) Οργάνωση του έργου του συλλόγου διδασκόντων.

Αξιολογητής: Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης.

Έννοιες Κλειδιά: διοίκηση, ηγεσία, οργάνωση, νομιμότητα, σύλλογος διδασκόντων

Εισαγωγή: Η άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου και η σημασία του

Όπως συμβαίνει με κάθε οργανισμό έτσι και στη σχολική μονάδα, κυρίαρχη παράμετρος στην επίτευξη των στόχων που κάθε φορά τίθενται, αποτελεί ο τρόπος διοίκησης και το είδος ηγεσίας που ασκείται, από τον διευθυντή, χωρίς βέβαια να παραβλέπεται ο ρόλος των υπολοίπων οργάνων διοίκησης του σχολείου, που σύμφωνα με τον νόμο 1566/1985 είναι ο υποδιευθυντής και ο σύλλογος διδασκόντων. Τα καθήκοντα του διευθυντή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία καθορίζονται από τα άρθρα 28, 29, 30, 31 της Υπουργικής Απόφασης Φ.353/Δ1/105657/8-10-2002. Το βασικό πλαίσιο αρχών που πρέπει να ακολουθεί η λειτουργία μιας σχολικής μονάδας περιλαμβάνει την αρχή της νομιμότητας και την αρχή της αποδοτικότητας. Η αρχή της νομιμότητας είναι συνταγματική επιταγή και αφενός αποτελεί εγγύηση αποφυγής αυθαιρεσιών της διοίκησης έναντι οποιουδήποτε πολίτη (εν προκειμένω εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων), αφετέρου αποτελεί ασπίδα προστασίας της ίδιας της διοίκησης για συγκεκριμένο τρόπο λειτουργίας ο οποίος δεν θα είναι προϊόν προσωπικών απόψεων ή αντιλήψεων ενός εκάστου των οργάνων της (εν προκειμένω του διευθυντή της σχολικής μονάδας). Η αρχή της αποδοτικότητας καθορίζει την αναγκαιότητα η σχολική μονάδα να θέτει υψηλούς στόχους και συνεπώς την αναγκαιότητα σχεδιασμού και καταβολής των αναγκαίων προσπαθειών για την επίτευξη των στόχων αυτών. Με βάση όλα αυτά ο διευθυντής της σχολικής μονάδας οφείλει να ασκεί τα καθήκοντά και τις αρμοδιότητες του με τρόπο νόμιμο αλλά ταυτόχρονα και δημιουργικό, έτσι ώστε η σχολική διεύθυνση να βοηθά την αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου. Η συμβολή του διευθυντή στο τελικό αποτέλεσμα είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον τρόπο που ασκεί το πολύπλευρο έργο του που περιλαμβάνει οργάνωση, εποπτεία, στήριξη, καθοδήγηση, αξιολόγηση κ.α.

Ο διευθυντής οφείλει πρώτα απ' όλα να διαμορφώσει το χώρο του λειτουργώντας ως πρότυπο έναντι των υπολοίπων εκπαιδευτικών. Πέραν του δικού του γραφείου ο διευθυντής οφείλει να οργανώσει τη σχολική γραμματεία ιδίως αν, όπως συμβαίνει στις περισσότερες σχολικές μονάδες, λόγω έλλειψης διοικητικού γραμματέα, οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται από εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο των εξωδιδακτικών τους υποχρεώσεων ή στο πλαίσιο της συμπλήρωσης του διδακτικού ωραρίου τους. Η χρήση των Νέων Τεχνολογιών μπορεί να βοηθήσει το διευθυντή στην εξοικονόμηση χρόνου. Για τον λόγο αυτό οι γνώσεις Νέων Τεχνολογιών αποτελούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο για τον διευθυντή, ενώ αντίθετα η άγνοια όχι μόνο αποδυναμώνει τον διευθυντή στην άσκηση των καθηκόντων του, αλλά τον υποβαθμίζει στα μάτια των συναδέλφων του εκπαιδευτικών, πολλοί εκ των οποίων είναι άριστοι γνώστες των Νέων Τεχνολογιών. Επειδή τα καθήκοντα του διευθυντή είναι πολλά και ποικίλα, είναι απαραίτητος ο προγραμματισμός τόσο σε καθημερινή όσο και σε εβδομαδιαία βάση. Γιαυτό, ο διευθυντής οφείλει να καταγράψει όλες τις δραστηριότητες και να κάνει ορθολογική κατανομή

του έργου ανάμεσα στο εκπαιδευτικό προσωπικό καθώς και να οργανώνει τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα προγράμματα της σχολικής μονάδας.

Παράλληλα, ο διευθυντής ρυθμίζει τα θέματα και τη λειτουργία των συνεδριάσεων των συλλογικών οργάνων και να προσδιορίζει επακριβώς τον τόπο, το χρόνο και τα θέματα που θα συζητηθούν. Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, ο Σύλλογος Διδασκόντων κάθε σχολικής μονάδας έχει την ευθύνη να υλοποιεί τους σκοπούς και τους στόχους της εκπαίδευσης αναπτύσσοντας συγκεκριμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, όπως: α) να προγραμματίζει και να οργανώνει το έργο του, να το παρακολουθεί και, τέλος, να το αξιολογεί, β) να εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις, ώστε τα μέλη του να επιμορφώνονται διαρκώς, να ανανεώνουν τις γνώσεις τους στον επιστημονικό τομέα και στις επιστήμες της αγωγής, για να είναι πιο αποτελεσματικοί στο έργο τους, γ) να παρεμβαίνει σε περιπτώσεις φαινομένων σχολικής αποτυχίας και διαρροής των μαθητών εφαρμόζοντας κατάλληλα αντισταθμιστικά εκπαιδευτικά προγράμματα για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους, και δ) να ανανεώνει και να αξιοποιεί τα διατιθέμενα εποπτικά μέσα και τη σύγχρονη τεχνολογία στη διδακτική πράξη για την αποτελεσματικότερη άσκηση του εκπαιδευτικού έργου.

Κατά τη διάρκεια μιας συνεδρίασης του Συλλόγου Διδασκόντων, ο διευθυντής οφείλει να ενθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς να εκφράζουν τη γνώμη τους, να διαμορφώνει κλίμα επικοινωνίας και εμπιστοσύνης μεταξύ όλων των μελών, να εξασφαλίζει τον ανοικτό διάλογο, την ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών και ως πρόεδρος της συνεδρίασης να εμποδίζει φαινόμενα αντιδημοκρατικής ή αυταρχικής συμπεριφοράς από κάθε μέλος του Συλλόγου Διδασκόντων. Έτσι, υιοθετώντας τη συμμετοχική διοίκηση, εξασφαλίζει δημιουργική συμμετοχή των εκπαιδευτικών που συμβάλλει στην αμοιβαία κατανόηση των προβλημάτων του σχολείου, ενώ, ταυτόχρονα, ικανοποιεί επιθυμία των εκπαιδευτικών για μεγαλύτερη συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, βελτιώνει τις αποφάσεις που λαμβάνονται και, τέλος, καθιστά την εφαρμογή τους καλύτερη, καθώς οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται τις αποφάσεις του συλλόγου δικές τους. Στις συνεδριάσεις συχνά παρατηρούνται προβλήματα, όπως θόρυβοι, θυμολί, κλπ, που διαταράσσουν τη συνεδρίαση, (Ανδρουλάκης και Σταμάτης 2009). Επομένως, ο διευθυντής οφείλει, χωρίς αυταρχισμό, να εμποδίζει πλατασμούς ώστε, χωρίς σπατάλη χρόνου και μέσα από δημιουργικό διάλογο, ο σύλλογος να οδηγείται στη λήψη αποφάσεων (Σαϊτής, 2005α, Ζαβλανός, 1998). Επίσης είναι σημαντικό ο διευθυντής - ηγέτης να κινείται ευέλικτα ανάμεσα στην ανάγκη να είναι τυπικός προς τη διοίκηση και την οργάνωση της σχολικής μονάδας και στην ανάγκη για ανθρώπινη επικοινωνία με τους/τις συναδέλφους και, γενικά, με πρόσωπα του άμεσου εργασιακού περιβάλλοντός και της ευρύτερης κοινότητας. Είναι σημαντικό ο διευθυντής να μπορεί να διατηρεί την ισορροπία των διαπροσωπικών σχέσεων και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη περισσότερων διαύλων επικοινωνίας και να οδηγεί τον σύλλογο στη λήψη αποφάσεων πάντοτε στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού θεσμικού πλαισίου και στα όρια της αρμοδιότητάς του συλλόγου.

1. Υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου

Ποιοτικός χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	εφόσον αρκείται στην τυπική και διεκπεραιωτική τήρηση του ισχύοντος νομοθετικού και ευρύτερου κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας των σχολικών μονάδων χωρίς να αξιοποιεί ούτε κατ' ελάχιστον τις δυνατότητες αποδοτικής οργάνωσης και διοίκησης.	εφόσον τηρεί απαρέγκλιτα το προβλεπόμενο σχολικό ωράριο και το ωρολόγιο πρόγραμμα, συγκαλεί τακτικά τα συλλογικά όργανα, αξιοποιεί αποδοτικά τις δυνατότητες οργάνωσης και διοίκησης, μεριμνά ιδιαίτερα για την υγιεινή και την ασφάλεια των μαθητών καθώς και για την τακτική και έγκαιρη ενημέρωση των γονέων και, γενικώς, αξιοποιεί δημιουργικά τις δυνατότητες του νομοθετικού πλαισίου.	εφόσον, εκτός των προϋποθέσεων της προηγούμενης περίπτωσης, ασκεί με δημοκρατικό τρόπο τη διευθυντική του εξουσία, ενημερώνει τα μέλη του συλλόγου διδασκόντων για κάθε θεσμική αλλαγή και παρέχει ανάλογες διευκρινίσεις, παρακολουθεί την ορθή εφαρμογή των εγκυκλίων, στηρίζει εμπράκτως τις θεσμοθετημένες εκπαιδευτικές καινοτομίες, εμπλέκει ενεργά τα μέλη του συλλόγου στις δράσεις του σχολείου, παρέχοντας πεδίο πρωτοβουλιών εντός του θεσμικού πλαισίου.	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, εισηγείται καινοτομικές ή άλλων ειδών προσεγγίσεις που θεωρεί ότι μπορούν να βελτιώσουν την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου και την καλύτερη εφαρμογή των εγκυκλίων.

<p>ΔΕΙΚΤΕΣ: Ο αξιολογητής (διευθυντής εκπαίδευσης), με βάση τη διαρκή συνεργασία κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και την ενδεχόμενη επίσκεψή του στη σχολική μονάδα, κατατάσσει το διευθυντή στην ανάλογη κατηγορία και ανάλογα βαθμολογεί.</p>	<p>ΝΠ1.1 Απλή διεκπεραίωση εγκυκλίων ΝΠ1.2 Δεν αναγνωρίζει τις παιδαγωγικές διαστάσεις του διοικητικού έργου ΝΠ1.3 Δεν λαμβάνει υπόψη τις παραμέτρους που συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία του σχολείου. ΝΠ1.4 Δεν τηρεί το νομοθετικό πλαίσιο (πειθαρχικό παράπτωμα).</p>	<p>ΝΠ2.1 Τήρηση όσων θεσμικά προβλέπονται για τις αρμοδιότητες του διευθυντή ΝΠ2.2 Αξιοποίηση παιδαγωγικών διαστάσεων του νομοθετικού πλαισίου ΝΠ 2.3 Συστηματική παρακολούθηση παραμέτρων που συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία σχολείου, π.χ. ασφάλεια μαθητών, ενημέρωση γονέων ΝΠ2.4 δημιουργική αξιοποίηση των δυνατοτήτων του νομοθετικού πλαισίου</p>	<p>ΝΠ3.1 Δημοκρατικό στυλ διοίκησης. ΝΠ3.2 Ενθάρρυνση προσωπικού για ανάληψη πρωτοβουλιών. ΝΠ3.3 Εποπτεία εφαρμογής θεσμικού πλαισίου. ΝΠ3.4 Προώθηση εκπαιδευτικών καινοτομιών.</p>	<p>Επιπλέον, ΝΠ4.1 Σύλληψη και υιοθέτηση καινοτομιών στη διοίκηση. ΝΠ4.2 Ανάληψη πρωτοβουλιών για βελτίωση των λειτουργιών του σχολείου.</p>
--	--	---	--	--

1. Υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου - α. Σειροθέτηση και β. Ενδεικτικά Παραδείγματα

α. Σειροθέτηση

Ακολουθεί πίνακας με συμπεριφορές διευθυντή σχολικής μονάδας. Να ταξινομήσετε τις συμπεριφορές αυτές σε αύξουσα σειρά, από την ελλιπή προς την εξαιρετική και να αιτιολογήσετε τις επιλογές σας .

Διευθυντής ενθαρρύνει το προσωπικό του να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες εντός του θεσμικού πλαισίου.	Δεν ασχολείται με τις παιδαγωγικές διαστάσεις του διοικητικού έργου του.	Διευθυντής αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την καλύτερη λειτουργία του σχολείου.	Ασχολείται με τις παιδαγωγικές διαστάσεις του διοικητικού του έργου.
--	---	--	---

β. Ενδεικτικά Παραδείγματα

Στη συνέχεια παρατίθεται ο δεύτερος από τους δείκτες στην Κατηγορία “Υλοποίηση του Νομοθετικού Πλαισίου” με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς στην εξέλιξή τους από βαθμίδα σε βαθμίδα των ποιοτικών βαθμίδων “ελλιπής” και “επαρκής”. Σας ζητείται να συμπληρώσετε με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς τις βαθμίδες “πολύ καλός” και “εξαιρετικός”.

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΝΠ1.2 Ελλιπής “Δεν αναγνωρίζει τις παιδαγωγικές διαστάσεις του διοικητικού	Διευθυντής συστηματικά αποθαρρύνει την οργάνωση διδακτικών επισκέψεων, για να αποφύγει την επιβάρυνση των γραφειοκρατικών διαδικασιών και την ευθύνη.

έργου”	
ΝΠ2.2 Επαρκής “Αξιοποίηση παιδαγωγικών διαστάσεων του νομοθετικού πλαισίου”	Εισηγείται στον σύλλογο διδασκόντων τη βέλτιστη -με παιδαγωγικούς όρους- ανάθεση των γνωστικών αντικειμένων .
ΝΠ3.2 Πολύ Καλός “Ενθάρρυνση προσωπικού για ανάληψη πρωτοβουλιών” ”	
ΝΠ4.2 Εξαιρετικός “Ανάληψη πρωτοβουλιών για βελτίωση των λειτουργιών του σχολείου”	

2. Οργάνωση του έργου του συλλόγου διδασκόντων

Ποιοτικός χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	εφόσον διαχειρίζεται πλημμελώς ή με ακατάλληλο τρόπο τους υλικούς και ανθρώπινους πόρους της σχολικής μονάδας.	εφόσον μεριμνά για την οργάνωση του αρχείου της σχολικής μονάδας και τη γραμματειακή λειτουργία της, την ανταπόκρισή της στις υπηρεσιακές υποχρεώσεις, την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων καθώς και για την ορθολογική και δίκαιη κατανομή και τον συντονισμό του μη διδακτικού έργου των εκπαιδευτικών .	Πολύ καλός, εφόσον μεριμνά για πρόβλεψη έγκαιρης διευθέτησης και διεκπεραίωσης του μη διδακτικού έργου που έχουν αναλάβει οι εκπαιδευτικοί, και συνεργάζεται με όλους τους εκπαιδευτικούς και τοπικούς φορείς με σκοπό την καλύτερη και πιο αποδοτική λειτουργία της σχολικής μονάδας.	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, μεριμνά για την αξιοποίηση των εκπαιδευτικών με βάση τις ιδιαίτερες κλίσεις και ικανότητές τους και διοικεί αποκεντρωτικά, εκχωρώντας αρμοδιότητες, εκτός από τον υποδιευθυντή και σε άλλους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας, προς τους οποίους παρέχει ρητές οδηγίες και κατευθύνσεις και το έργο των οποίων στηρίζει συστηματικά.
ΔΕΙΚΤΕΣ: Ο αξιολογητής (διευθυντής)	ΣΔ1.1 Ανεπαρκής συντονισμός εργασιών.	ΣΔ2.1 Οργανωμένο αρχείο. Ορθή τήρηση πρακτικού και λοιπών βιβλίων που	ΣΔ3.1 Έγκαιρη διευθέτηση των έργων της σχολικής μονάδας ΣΔ3.2 Αρμονική συνεργασία με	ΣΔ4.1 Στοιχεία κατανεμημένης ηγεσίας. ΣΔ4.2 Εμπιστοσύνη προς

<p>εκπαίδευσης), με βάση τη συνεργασία με το διευθυντή του σχολείου καθώς και τις διαπιστώσεις του από τυχόν επίσκεψη στη σχολική μονάδα κατατάσσει το διευθυντή στην ανάλογη κατηγορία και ανάλογα βαθμολογεί.</p>	<p>ΣΔ1.2 Έλλειψη φροντίδας για την αξιοποίηση των όποιων πόρων της σχολικής μονάδας. ΣΔ1.3 Αυταρχικό κλίμα συνεδριάσεων του συλλόγου διδασκόντων.</p>	<p>προβλέπεται να τηρεί το σχολείο. ΣΔ2.2 Ορθολογική αξιοποίηση πόρων και υποδομών ΣΔ2.3 Δίκαιη κατανομή εργασιών στους εκπαιδευτικούς .</p>	<p>τις υπηρεσίες του Δήμου και τη Σχολική Επιτροπή. ΣΔ3.3 Παρακολούθηση χρονοδιαγραμμάτων με έγκαιρες διορθωτικές παρεμβάσεις στο εξωδιδασκτικό έργο των εκπαιδευτικών.</p>	<p>τους εκπαιδευτικούς του σχολείου. Αξιοποίηση των ικανοτήτων ενός εκάστου των εκπαιδευτικών στην κατανομή εργασιών. ΣΔ4.3 Φροντίδα και καθοδήγηση των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν νέα εξωδιδασκτικά αντικείμενα.</p>
---	---	--	---	---

2. Οργάνωση του έργου του συλλόγου διδασκόντων - Αναγνώριση ποιοτικής βαθμίδας αξιολόγησης

Ακολουθούν τρία παραδείγματα προφίλ διευθυντών. Να αναγνωρίσετε την ποιοτική βαθμίδα στην οποία ανήκουν και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Παραδείγματα προφίλ διευθυντών	Βαθμίδα
<p>Διευθυντής προτείνει στον σύλλογο διδασκόντων να εισηγηθεί τι είδους εξωδιδασκτικό έργο θα ήθελε να αναλάβει ο καθένας. Όταν διαπιστώνει από τις προτάσεις ότι κάποιοι εκπαιδευτικοί δεν έχουν αξιοποιηθεί στον τομέα που θα ήταν πιο αποδοτικοί, οργανώνει κατ' ιδίαν συναντήσεις μαζί τους.</p>	
<p>Διευθυντής ισχυρίζεται στον Διευθυντή Εκπαίδευσης ότι όχι μόνο δεν εμποδίζει καμιά πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών, αλλά επιμένει όλοι να πάρουν πρωτοβουλίες. Όταν ο Διευθυντής Εκπαίδευσης τον ρωτάει ποια καινοτόμα προγράμματα έχει το σχολείο του εκείνος φωνάζει τον Υποδιευθυντή να του τα πει, που τα ξέρει καλύτερα.</p>	
<p>Στις συνεδριάσεις του συλλόγου διδασκόντων Διευθυντής εξηγεί με τον τρόπο του ότι δεν θα επιθυμούσε διατύπωση διαφορετικών προτάσεων με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εντάσεις. Όταν ο Διευθυντής Εκπαίδευσης επικοινωνεί μαζί του επισημαίνοντας ότι το σχολείο του δεν έχει ενδιαφερθεί για την προμήθεια διαδραστικών πινάκων μέσα από πρόγραμμα του ΥΠΑΙΘ, εκείνος απαντά. «Το γνωρίζω το πρόγραμμα αλλά δεν θέλω να επιφορτίσω το προσωπικό με επιπλέον δουλειά και ατέλειωτη γραφειοκρατία».</p>	

Κατηγορία Ι : Άσκηση Διοικητικού και Οργανωτικού Έργου : α. Υλοποίηση του Νομοθετικού Πλαισίου, β. Οργάνωση του έργου του συλλόγου διδασκόντων

Μελέτες Περίπτωσης Αξιολόγησης Διευθυντών Σχολικών Μονάδων από τον Διευθυντή Εκπαίδευσης

Πώς θα χειριστείτε τις παρακάτω Μελέτες Περίπτωσης; Αιτιολογήστε τις επιλογές σας και, στη συνέχεια, για μία από αυτές συμπληρώστε το δελτίο συνολικής αξιολόγησης. Μπορείτε να καταθέσετε και δικές σας Μελέτες Περίπτωσης.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 1
Διευθυντής σε σχολική μονάδα με 23 εκπαιδευτικούς, τους ενθαρρύνει να αναλαμβάνουν καινοτόμα έργα, όπως είναι έργα ευρωπαϊκά / συγχρηματοδοτούμενα ανταλλαγής μαθητών. Πρωτοστατεί σε δράσεις διασύνδεσης σχολείου και συλλόγου γονέων . Έχει πολύ καλές σχέσεις με τον εκπρόσωπο του Δήμου, του οποίου την υποστήριξη εξασφαλίζει κατά την αντιμετώπιση ζητημάτων και αναγκών. Οι εκπαιδευτικοί παραπονιούνται ότι ο Διευθυντής τούς ασκεί μεγάλη πίεση για να εμπλέκονται σε δραστηριότητες που εκείνος αξιολογεί ως σημαντικές και δεν δέχεται αντιρρήσεις και “φωνές διαφωνίας”. Λένε ότι κάνει “κλίκες” και όλα τα έργα τα κάνει με τους τρεις -τέσσερις “δικούς του” ανθρώπους. Μέχρι και τον νέο χώρο στέγασης του συλλόγου διδασκόντων αποφάσισε με αυτή τη δική του μικρή ομάδα!
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 2
Σε μικρή σχολική μονάδα Διευθυντής προσέρχεται συνήθως κατά τις 10 το πρωί (έτσι ισχυρίζονται κάποιοι που ενημερώνουν ανώνυμα τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης). Την ημέρα που ο Διευθυντής Εκπαίδευσης επισκέπτεται αιφνίδια τη σχολική μονάδα ο Διευθυντής είναι εκεί παρών, πολύ φιλόξενος και κατατοπιστικός. Κατά τον έλεγχο, το αρχείο είναι ενημερωμένο και όλα τα έγγραφα διεκπεραιωμένα. Στη συνάντηση με τον σύλλογο διδασκόντων οι εκπαιδευτικοί δείχνουν μουδιασμένοι και άλλοι κρυφογελούν μεταξύ τους, ενώ άλλοι δείχνουν εκνευρισμό και αμηχανία.
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 3
Σε κατάληψη σε Λύκειο, η οποία επαναλαμβάνεται για τρίτη φορά σε δύο μήνες, Διευθυντής και σύλλογος διδασκόντων καλούν το 15μελές

για να αποφασίσουν από κοινού πώς θα ανοίξει το σχολείο. Οι μαθητές ισχυρίζονται ότι διευθυντής είναι αυταρχικός και αναξιόπιστος και ότι το σχολείο θα ήταν πολύ καλύτερο χωρίς αυτόν. Το σχολείο τελικά ανοίγει, διευθυντής συγκρούεται με τιμωρίες και απειλές εκ νέου με τους μαθητές και ζητεί από τον σύλλογο διδασκόντων να απομονώσει τα ταραχοποιά στοιχεία. Καλεί την αστυνομία και τον εκπρόσωπο του Δήμου με την επόμενη κίνηση κατάληψης. Η ένταση μεταφέρεται στον σύλλογο διδασκόντων, επειδή κάποιοι διαφωνούν με τις επιλογές του διευθυντή, και τελικά και στον Διευθυντή Εκπαίδευσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ή Σ.Ε.Κ.

από το Διευθυντή Εκπαίδευσης (πεδίο Ι)

	ΒΑΘΜΙΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία Ι – άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια: (Συντελεστής βαρύτητας 1):			
αα) Υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου.			
ββ) Οργάνωση του έργου του συλλόγου διδασκόντων.			

Κατηγορία II . – Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης που περιλαμβάνει τα ακόλουθα κριτήρια. (Συντελεστής βαρύτητας 1)

Κριτήρια: 1) Διοικητική αξιολόγηση εκπαιδευτικών, 2) Οργάνωση της διαδικασίας της αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, υλοποίησης των προγραμματισθεισών δράσεων και τεκμηρίωσης των αποτελεσμάτων.

Αξιολογητής: Ο οικείος Σχολικός Σύμβουλος για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση ή ο Σχολικός Σύμβουλος Παιδαγωγικής Ευθύνης για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Έννοιες Κλειδιά: εποπτεία, καθοδήγηση, αξιολόγηση, αυτο-αξιολόγηση, εκπαιδευτικό έργο, εκπαιδευτικές δράσεις, ενεργός εμπλοκή, συνεργασία, συντονισμός, αλληλεγγύη

Εισαγωγή: Τι είναι το έργο της εποπτείας και της αξιολόγησης και ποια η σημασία του

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 1566/1985, ο διευθυντής έχει την ευθύνη της εποπτείας όλου του προσωπικού κατά την εκτέλεση της εργασίας του. Η εποπτεία μπορεί να ασκείται είτε μέσω του ελέγχου και της επιθεώρησης είτε μέσα από την ανάπτυξη σχέσεων αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ διευθυντή και προσωπικού (Click, 2005). Ο τρόπος άσκησης της εποπτείας, εξαρτάται τόσο από τον βαθμό ασφάλειας που αισθάνεται ο διευθυντής σχετικά με την εργασία που εκτελούν οι συνεργάτες του όσο και από τον βαθμό ωριμότητας των υφισταμένων εκπαιδευτικών. Στη σχέση αυτή είναι καθοριστική η ενσυναίσθηση τόσο του διευθυντή όσο και του προσωπικού, έτσι ώστε να μπορεί ο διευθυντής ή κάθε μέλος του προσωπικού να αντιλαμβάνεται τον ρόλο και τις ευθύνες του άλλου. Ο διευθυντής-ηγέτης αποφεύγει να απευθύνει επανειλημμένα και αδιακρίτως παρατηρήσεις και συστάσεις προς το προσωπικό του, αλλά επικεντρώνεται σε θέματα υπαλληλικής συνέπειας και επάρκειας του εκπαιδευτικού και κρίνει τη στάση του

εκπαιδευτικού με δικαιοσύνη και ισοτιμία, μη διστάζοντας να αναγνωρίσει δημόσια εκείνον που συμβάλει στην καλή λειτουργία της σχολικής μονάδας.

Σχετικά με την υπαλληλική συνέπεια και επάρκεια του εκπαιδευτικού, όπως αναφέρεται διεξοδικά στο ομώνυμο Κριτήριο IV του ΠΔ 152/13, ο διευθυντής σχολικής μονάδας εποπτεύει και κρίνει επαρκή τον εκπαιδευτικό που ανταποκρίνεται επαρκώς στα προβλεπόμενα καθήκοντά του και, γενικώς, λειτουργεί ως αξιόπιστο μέλος του εκπαιδευτικού δυναμικού του σχολείου, προσέρχεται στο σχολείο έγκαιρα, εφαρμόζει το ωρολόγιο πρόγραμμα, εκτελεί τις εφημερίες επιμελώς, φροντίζει για την ασφάλεια των μαθητών, αναλαμβάνει καθήκοντα και εργασίες για τη λειτουργία της σχολικής μονάδας, ενημερώνει έγκαιρα για τις απουσίες των μαθητών και συμμετέχει στη λήψη και εφαρμογή αποφάσεων του συλλόγου διδασκόντων.

Σχετικά με τα εξωδιδασκτικά καθήκοντα των εκπαιδευτικών, η ισότιμη ανάθεση τέτοιων καθηκόντων συμβάλλει ώστε κάθε εκπαιδευτικός να γίνεται μέτοχος θεμάτων διοικητικής φύσεως που απασχολούν τη σχολική μονάδα και να ενισχύεται η ουσιαστική εμπλοκή του σε σχέση με τα ζητήματα που απασχολούν τη σχολική μονάδα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της λειτουργίας της ομάδας μέσα στη σχολική κοινότητα και η ενδυνάμωση του πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Ο διευθυντής σχολικής μονάδας δεν είναι ένας διοικητικός υπάλληλος που μεριμνά αποκλειστικά για την καλή οργάνωση ενός οργανισμού. Είναι παράλληλα και εκπαιδευτικός. Ως εκ τούτου μεριμνά και ενδιαφέρεται παράλληλα για τη βελτίωση των εφαρμοζόμενων διδακτικών πρακτικών και για το κλίμα που υπάρχει στη σχολική του μονάδα. Αυτές οι παράμετροι, άλλωστε, απασχολούν και την αυτο-αξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Προς αυτή την κατεύθυνση μπορεί να συμβάλει η οργάνωση συσκέψεων παιδαγωγικού χαρακτήρα και ανταλλαγής διδακτικών εμπειριών μεταξύ εκπαιδευτικών του ιδίου κλάδου ή διεπιστημονικές συνεργασίες σε προγράμματα εμπλουτισμού του Αναλυτικού Προγράμματος, όπως π.χ. η ανταλλαγή διδακτικών προτάσεων με παρακολουθήσεις διδασκαλιών ο ένας στην τάξη του άλλου. Οι ενέργειες αυτές, βέβαια, προϋποθέτουν διαπροσωπικές σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης και σεβασμού τόσο μεταξύ των εκπαιδευτικών όσο και μεταξύ διευθυντή και εκπαιδευτικών.

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δεν είναι μια ενέργεια αποκομμένη από την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Και οι δύο ενέργειες επιδιώκουν, μεταξύ άλλων, να συμβάλλουν στην αρτιότερη διοίκηση και λειτουργία των εκπαιδευτικών δομών, στην αποτελεσματική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, στην ενίσχυση των σχέσεων και των συνεργασιών στο σχολείο, στην αναβάθμιση των διδακτικών και παιδαγωγικών πρακτικών, στην προώθηση της καινοτομίας και στην ανάπτυξη υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών πρακτικών. Επίσης, συμβάλλουν στην ανάδειξη των επιτευγμάτων των σχολείων, στη διάχυση των καλών

πρακτικών, στην επισήμανση των αδυναμιών του εκπαιδευτικού συστήματος και στην ανατροφοδότηση για τον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής και τον καθορισμό επιμορφωτικών και άλλων παρεμβάσεων. Η αξιολόγηση αποτελεί μια διαδικασία κινητοποίησης όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας για την ανάπτυξη δράσεων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης, την ισόρροπη και ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών, την ενίσχυση της ισότητας και την άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και του αποκλεισμού και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών από τον διευθυντή αφορά σε δύο κριτήρια :

- 1. τη διοικητική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, και**
- 2. την οργάνωση και διεξαγωγή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας**

Και στις δύο περιπτώσεις ο διευθυντής εποπτεύει με συναίσθηση ότι η εποπτεία δεν πρέπει να έχει χαρακτηριστικά ελέγχου, χειραγώγησης ή επίκρισης. Αντίθετα, παρακολουθεί την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου και σε περίπτωση προβλήματος δεν επιβάλλει τη γνώμη του αλλά αναζητεί τις απόψεις και τις προτάσεις των εκπαιδευτικών, που μπορεί και προσφορότερες να είναι και πιο εφαρμόσιμες δεδομένου ότι είναι αυτοί οι ίδιοι που θα κληθούν να τις εφαρμόσουν, με γνώμονα, βέβαια, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και το κοινό καλό.

1. Διοικητική Αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών

α) Στο κριτήριο διοικητικής αξιολόγησης της υπηρεσιακής συνέπειας και επάρκειας του εκπαιδευτικού, ο αξιολογούμενος διευθυντής της σχολικής μονάδας εντάσσεται σε βαθμίδα περιγραφικής κλίμακας ποιοτικού χαρακτηρισμού ως εξής:

Ποιοτικός χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	εφόσον δεν τεκμηριώνει και δεν θεμελιώνει την	εφόσον τεκμηριώνει την αξιολογική του κρίση αξιοποιώντας αποδεικτικά	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων των προηγούμενων

	αξιολογική του κρίση με επίσημα στοιχεία, όπως είναι τα πρακτικά του συλλόγου διδασκόντων ή/και με συμπληρωματικά στοιχεία, όπως ο προσωπικός φάκελος που τηρεί και καταθέτει ο εκπαιδευτικός.	στοιχεία, όπως είναι τα πρακτικά του συλλόγου διδασκόντων και τεκμήρια που προσκομίζει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός και σχετίζονται με τη συνέπεια και το εν γένει μη διδακτικό έργο κάθε εκπαιδευτικού, περιγράφει τις διαδικασίες αξιολόγησης και επιχειρηματολογεί για την τελική του βαθμολογική αποτίμηση και, παράλληλα, ενημερώνει εγκαίρως τους προϊσταμένους του, σχολικό σύμβουλο και διευθυντή εκπαίδευσης, για τις ανάγκες των εκπαιδευτικών.	υποπερίπτωσης, ενημερώνει εγκαίρως τους ανωτέρους του, σχολικό σύμβουλο και διευθυντή εκπαίδευσης, όχι μόνο για την αποτελεσματικότητα αλλά και για τις ανάγκες των εκπαιδευτικών της σχολικής του μονάδας και, επίσης, καταθέτει προτάσεις και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την επίλυση προβλημάτων και την έμπρακτη στήριξη των προγραμματισμένων δράσεων της σχολικής μονάδας.	υποπεριπτώσεων, καταθέτει τις προσωπικές του απόψεις και προτάσεις για αποτελεσματικές βελτιωτικές παρεμβάσεις στο έργο των εκπαιδευτικών της σχολικής του μονάδας και διασφαλίζει ενδοσχολικές ευκαιρίες για επιμορφώσεις, δράσεις και διασχολικές συνεργασίες που μπορεί να οδηγήσουν στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.
ΔΕΙΚΤΕΣ: Ο αξιολογητής (Σχολικός Σύμβουλος), με βάση τη συνεργασία του με το διευθυντή, τις αξιολογικές εκθέσεις και τις επισκέψεις του στη σχολική μονάδα	ΑΕ1.1 Πλημμελής άσκηση του αξιολογικού του ρόλου έναντι των εκπαιδευτικών του σχολείου ΑΕ1.2 Έλλειψη τεκμηριωμένης αξιολόγησης	ΑΕ2.1 Επαρκής άσκηση του αξιολογικού ρόλου ΑΕ 2.2 Τεκμηρίωση αξιολογικών εκθέσεων ΑΕ2.3 Αξιολογική ανατροφοδότηση με παροχή κατάλληλων οδηγιών στους αξιολογούμενους	ΑΕ3.1 Εντοπισμός τυχόν αδυναμιών των αξιολογικών διαδικασιών και έγκαιρης εφαρμογής μέτρων πρόληψης ΑΕ3.2 Πρωτοβουλίες στήριξης δράσεων σχολικής μονάδας	Μετα-αξιολογική διαδικασία για επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών : ΑΕ4.1 Ευκαιρίες για ενδοσχολικές επιμορφώσεις ΑΕ4.2 Διασχολικές συνεργασίες

κατατάσσει το διευθυντή στην ανάλογη κατηγορία και ανάλογα βαθμολογεί.		ΑΕ2.4 Ενημέρωση και συνεργασία με τα υπερκείμενα στελέχη εκπαίδευσης		
--	--	--	--	--

2. Οργάνωση της διαδικασίας της αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, υλοποίησης των προγραμματισθεισών δράσεων και τεκμηρίωσης των αποτελεσμάτων

Στο κριτήριο οργάνωσης των διαδικασιών αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, προγραμματισμού και υλοποίησης των δράσεων και τεκμηρίωσης των αποτελεσμάτων, ο αξιολογούμενος διευθυντής της σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ. εντάσσεται σε βαθμίδα περιγραφικής κλίμακας ποιοτικού χαρακτηρισμού ως εξής:

Ποιοτικός χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	εφόσον δεν μεριμνά με συστηματικό και έγκυρο τρόπο για την τήρηση των προδιαγραφών και των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας.	εφόσον μεριμνά με συστηματικό και έγκυρο τρόπο για την τήρηση των προδιαγραφών και των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και, επίσης, εφόσον συγκαλεί τον	εφόσον, επιπλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, προβλέπει, προλαμβάνει και διαχειρίζεται με πνεύμα δημοκρατικό τις	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων των δύο προηγούμενων υποπεριπτώσεων, καταθέτει τις προσωπικές του απόψεις και προτάσεις στον σύλλογο διδασκόντων, σε ομοτίμους του και στους ανωτέρους του

		σύλλογο διδασκόντων, τον κατευθύνει οργανωμένα και τον καθοδηγεί στη διαδικασία αξιολόγησης των υποδομών της σχολικής μονάδας, των σχολικών βιβλίων και της αποτύπωσης των αναγκών και των προβλημάτων, στη χάραξη και υλοποίηση δράσεων, στην ανάθεση ρόλων και αρμοδιοτήτων και στην τεκμηρίωση της τελικής αποτίμησης της όλης λειτουργίας της σχολικής μονάδας.	δυσκολίες και τις πιθανές τριβές, αντιπαραθέσεις και αρνήσεις κατά τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών.	για αποτελεσματικές βελτιωτικές παρεμβάσεις στο έργο της αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας.
ΔΕΙΚΤΕΣ: Ο αξιολογητής (Σχολικός Σύμβουλος), με βάση τη συνεργασία του με το Διευθυντή κατά την υλοποίηση της αυτοαξιολόγησης κατατάσσει το διευθυντή στην ανάλογη κατηγορία και ανάλογα βαθμολογεί.	AA1.1 Αδιαφορία εφαρμογής της διαδικασίας της αυτο-αξιολόγησης. AA1.2 Έλλειψη αναζήτησης βοήθειας και διάθεσης συνεργασίας με φορείς που μπορούν να συμβάλλουν στην καλή εφαρμογή της	AA2.1 Επαρκής οργάνωση και εφαρμογή των προβλεπόμενων διαδικασιών αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και των δράσεων που έχουν σχεδιασθεί. AA2.2 Τεκμηριωμένες διαδικασίες και αποτελέσματα αυτο-αξιολόγησης	Επιπλέον, AA3.1 Δημοκρατικό πνεύμα AA3.2 Πρόληψη εντάσεων	Επιπλέον, AA4.1 Καταθέτει προτάσεις βελτίωσης του έργου της αυτο-αξιολόγησης στον σύλλογο διδασκόντων AA4.2 Καταθέτει προτάσεις βελτίωσης του έργου της αυτο-αξιολόγησης σε ομοτίμους και ανωτέρους

	αυτο-αξιολόγησης			
--	------------------	--	--	--

Κατηγορία II: Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης: α. Διοικητική Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών, β. Οργάνωση της διαδικασίας αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας – Δραστηριότητες

Ενδεικτικά Παραδείγματα - Μελέτες Περίπτωσης

Οι Μελέτες Περίπτωσης που ακολουθούν αναφέρονται σε προφίλ διευθυντών σε σχολεία διαφόρων εκπαιδευτικών βαθμίδων.

A. Σε ποιο κριτήριο και σε ποια βαθμίδα αξιολόγησης τοποθετείτε τις περιπτώσεις αυτές; Αιτιολογήστε τις επιλογές σας.

B. Στη συνέχεια επιλέξτε μία από αυτές τις Μελέτες Περίπτωσης και συμπληρώστε το δελτίο συνολικής αξιολόγησης.

Γ. Μπορείτε να καταθέσετε και να εξετάσετε και δικές σας Μελέτες Περίπτωσης.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΒΑΘΜΙΔΑ
<p>1. Διευθυντής συγκαλεί σύλλογο διδασκόντων για να εξηγήσει σε όλο το προσωπικό του σχολείου τον στόχο και τη διαδικασία της αξιολόγησης. Επιζητεί τα σχόλια και τους προβληματισμούς του προσωπικού, γι' αυτό και οργανώνει ομάδες εργασίας που θα επεξεργαστούν τους προβληματισμούς αυτούς, θα καταθέσουν προτάσεις, ώστε από κοινού να καταλήξουν σε ένα πρωτόκολλο διαδικασιών της αξιολόγησης.</p>	
<p>2. Διευθυντής ενημερώνει έγκαιρα τον Σχολικό Σύμβουλο για τις διαπιστωμένες ανάγκες σε διδακτική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας. Παράλληλα, προτείνει και ο ίδιος κάποια ενδο-σχολικά βοηθητικά σχήματα. Οι εκπαιδευτικοί αντιδρούν και θεωρούν ότι ο διευθυντής παρεμβαίνει στο έργο του Σχολικού Συμβούλου, βλέπει προβλήματα εκεί που οι ίδιοι δεν βλέπουν κανένα. Τότε ο διευθυντής προσκομίζει</p>	

ως τεκμήρια κάποιους προβληματισμούς που είχαν καταθέσει στα πρακτικά δυο τρεις εκπαιδευτικοί σχετικά με την επίδοση των μαθητών τους.	
3. Διευθυντής ανακοινώνει στους εκπαιδευτικούς του σχολείου του να μην ανησυχούν για την αξιολόγηση, ό,τι και να συμβεί, εκείνος, που δεν θέλει ούτε γκρίνιες ούτε διακρίσεις να κάνει, θα βάλει σε όλους άριστα.	
4. Κατά τη διαδικασία αποτύπωσης των ευρημάτων αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, πριν τη συνεδρίαση της ολομέλειας για την τελική απόφαση ως προς την τελική αποτύπωση των δεικτών, διαπιστώνεται ότι, μεταξύ των μελών μιας ομάδας έχει αναπτυχθεί ένταση ως προς τον τελικό χαρακτηρισμό συγκεκριμένων δεικτών. Ο διευθυντής παρεμβαίνει, συζητά με τους εμπλεκόμενους εκπαιδευτικούς και εκφράζει τη βεβαιότητα ότι θα τα καταφέρουν να βρουν κοινά σημεία στα ευρήματά τους. Προτείνει τρόπους παρουσίασης και συμπερίληψης όλων των οπτικών.	

Κατηγορία II: Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης

Άσκηση στην τελική αξιολόγηση

Επιλέξτε μία από τις παραπάνω Μελέτες Περίπτωσης και αποδώστε αιτιολογημένα την τελική αξιολόγηση.

	ΒΑΘΜΙΑΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ

<p>Κατηγορία II – Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης (Συντελεστής βαρύτητας 1):</p>			
<p>αα) Διοικητική αξιολόγηση εκπαιδευτικών</p>			
<p>ββ) Οργάνωση της διαδικασίας αυτο-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, υλοποίηση των προγραμματισθεισών δράσεων και τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων.</p>			

Κατηγορία III . – Σχολικό κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας ή του ΣΕΚ που περιλαμβάνει το ομώνυμο κριτήριο (Συντελεστής βαρύτητας 0,50).

Αξιολογητής: Ο Σχολικός Σύμβουλος.

Έννοιες Κλειδιά: σχολικό κλίμα, ανοιχτό σχολικό κλίμα, σχολική κουλτούρα, σχολική ηγεσία, μετασχηματιστική διοίκηση, διεκπεραιωτική διοίκηση, κοινότητα, σχέσεις εμπιστοσύνης, ισότητα, δικαιοσύνη

Εισαγωγή: Το Σχολικό κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας ή του ΣΕΚ και ποια η σημασία του

Το σχολικό κλίμα αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την απόδοση μιας σχολικής μονάδας, διότι επηρεάζει την ατμόσφαιρα μέσα στην οποία οι εκπαιδευτικοί επιτελούν το παιδαγωγικό τους έργο. Το σχολικό κλίμα «αντικατοπτρίζει τη συμπεριφορά των μαθητών με τον ίδιο τρόπο που η συμπεριφορά αυτή επηρεάζεται από το κλίμα μέσα στο σχολείο και την τάξη», ενώ επηρεάζει την εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και το παραγόμενο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα. Η διαμόρφωση θετικού κλίματος στη σχολική μονάδα επηρεάζεται κυρίως από τρεις παράγοντες, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς τους. Ο ρόλος του διευθυντή και ως προς τους τρεις αυτούς παράγοντες είναι ιδιαίτερα καθοριστικός, καθότι παίζει τον κύριο ρυθμιστικό ρόλο στις σχέσεις των τριών αυτών παραγόντων και μπορεί να δώσει τον κυρίαρχο τόνο.

Σε ό,τι αφορά στους εκπαιδευτικούς, σημαντικό στοιχείο είναι η ικανότητά του διευθυντή να «χειρίζεται τον ανθρώπινο παράγοντα», να αντιλαμβάνεται, δηλαδή, την ανθρώπινη πλευρά εκείνων των οποίων ηγείται, καθώς και τον χαρακτήρα μιας σχολικής μονάδας που είναι ριζικά διάφορος από μια στρατιωτική ή μια επιχειρησιακή. Κατ' αρχάς, ο διευθυντής της σχολικής μονάδας οφείλει να αναπτύξει διαύλους ουσιαστικής επικοινωνίας και σχέσεις εμπιστοσύνης με τους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας. Οφείλει να λειτουργεί, θεωρώντας τους εκπαιδευτικούς συνεργάτες και όχι ιεραρχικά κατώτερους υπαλλήλους, προς τους οποίους απευθύνει εντολές προς εκτέλεση. Οφείλει να δημιουργεί κλίμα ομάδας, την οποία να εμπνέει με την προσωπικότητά και τη συμπεριφορά του δημιουργώντας σε κάθε εκπαιδευτικό αίσθημα αφοσίωσης στην αποστολή του σχολείου. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο θα πρέπει να υπάρχει κοινό όραμα για

το σχολείο, στη διαμόρφωση του οποίου όλοι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν συμβάλλει. Έτσι ο διευθυντής οφείλει να δημιουργεί ανοικτούς διαύλους επικοινωνίας με το διδακτικό προσωπικό, ενημερώνοντάς τους έγκαιρα για όσα συμβαίνουν ή προγραμματίζονται στο σχολείο, με αποτέλεσμα οι εκπαιδευτικοί να είναι προετοιμασμένοι και ικανοί για συμμετοχή σε γόνιμες συζητήσεις του συλλόγου διδασκόντων με προτάσεις για τη βέλτιστη λήψη αποφάσεων. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι ο διευθυντής ακολουθεί το δημοκρατικό στυλ διοίκησης, είναι συνεργάσιμος και ανοικτός σε απόψεις των συναδέλφων του εκπαιδευτικών και δεν προαποφασίζει ο ίδιος επιβάλλοντας τις δικές του απόψεις χωρίς να ενδιαφέρεται για τις απόψεις των άλλων. Αυτό φαίνεται έντονα κυρίως στις συνεδριάσεις του συλλόγου διδασκόντων, αλλά και στις κατ' ιδίαν συζητήσεις με τους εκπαιδευτικούς. Ακόμη, πρέπει να έχει εμπεδωθεί κλίμα ελεύθερου διαλόγου, στο οποίο κάθε εκπαιδευτικός να μπορεί να εκφράζει ελεύθερα ακόμη και τα όποια μικρά ή μεγάλα παράπονά του έναντι του διευθυντή ή οποιουδήποτε άλλου συναδέλφου. Για τον λόγο αυτόν πρέπει να ενθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς να μιλούν ανοικτά για οποιοδήποτε θέμα τους απασχολεί, διότι ο διάλογος μπορεί να βοηθήσει στην εξάλειψη προβλημάτων, ενώ η απόκρυψη τους δεν οδηγεί σε λύσεις αλλά πιθανόν σε διόγκωσή τους. Γενικά, για να μπορέσει να αναπτυχθεί εμπιστοσύνη μεταξύ διευθυντή και εκπαιδευτικών και να εμπεδωθεί θετικό και **ανοιχτό παιδαγωγικό κλίμα στο σχολείο**, ο διευθυντής οφείλει να επιδεικνύει σεβασμό στην προσωπικότητα κάθε εκπαιδευτικού, να ενδιαφέρεται ειλικρινά για τους συναδέλφους του εκπαιδευτικούς, να γνωρίζει τα τυχόν προσωπικά ή οικογενειακά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί και να συμπαρίσταται στο μέτρο του δυνατού. Έτσι θα αναπτύσσονται δεσμοί μεταξύ διευθυντή και εκπαιδευτικών, θα δημιουργείται κοινότητα σχολική με δεσμούς, ενώ παράλληλα, θα αναδεικνύεται το ανθρώπινο πρόσωπο της διοίκησης, μιας διοίκησης **μετασχηματιστικής και όχι απλά διεκπεραιωτικής**.

Σημαντικός παράγοντας στη διαμόρφωση καλού σχολικού κλίματος αποτελεί ο τρόπος με τον οποίο ο διευθυντής θα ασκήσει τον επιβαλλόμενο έλεγχο στο προσωπικό. Επειδή η άσκηση του ελέγχου «προκαλεί σε αρκετές περιπτώσεις τις αρνητικές αντιδράσεις αυτών που πρόκειται να ελεγχθούν», ο διευθυντής πρέπει να παρακολουθεί με συστηματικό και παιδαγωγικό τρόπο τη συνολική συμπεριφορά των εκπαιδευτικών, σε πρώτη φάση να αρκείται σε διακριτική σύσταση και προοδευτικά, εφόσον απαιτείται, να αυξάνει την αυστηρότητα. Παράλληλα, πρέπει να υπάρχει δικαιοσύνη και ισότιμη αντιμετώπιση, ώστε να μην διαρρηγνύονται οι **σχέσεις εμπιστοσύνης**.

Σε ό,τι αφορά στις σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών, ο διευθυντής μαζί με τους διδάσκοντες έχουν την ευθύνη για τη δημιουργία θετικού κλίματος. Το ειλικρινές ενδιαφέρον, η κατανόηση της ψυχολογίας του μαθητή, ο σεβασμός στην προσωπικότητα του, η ανάπτυξη κώδικα επικοινωνίας, είναι στοιχεία που βοηθούν στην κατεύθυνση αυτή. Ο διευθυντής και όλο το διδακτικό προσωπικό οφείλουν να εισχωρούν στη νεανική ψυχολογία, να χαρακτηρίζονται από ενσυναίσθηση και να εκδηλώνουν ουσιαστικά και έμπρακτα την αγάπη και το ενδιαφέρον τους για τους μαθητές, τόσο σε συνολικό επίπεδο όσο και ατομικά για κάθε περίπτωση μαθητή. Ειδικά στη Δευτεροβάθμια

Εκπαίδευση, το σχολείο οφείλει να έχει αναπτύξει διάυλους ειλικρινούς επικοινωνίας με τα μαθητικά συμβούλια, ώστε οι μαθητές να αισθάνονται ότι μπορούν να εκφράζονται ελεύθερα και να διατυπώνουν τα όποια παράπονα έχουν. Με τον τρόπο αυτό υποβοηθείται η ανάπτυξη κοινωνικότητας των μαθητών, ενώ αποφεύγονται συγκρούσεις και δυνητικά περιορίζεται και το εκφυλιστικό φαινόμενο των καταλήψεων. Τέλος, το καλό παιδαγωγικό κλίμα στο σχολείο μπορεί να περιορίσει και τα προβλήματα μαθητικής πειθαρχίας των μαθητών, η αντιμετώπιση των οποίων πρέπει να εστιάζεται στην πρόληψη και λιγότερο στην τιμωρία, η οποία βέβαια ,όταν καθίσταται αναγκαία, πρέπει να επιβάλλεται πάντα με πνεύμα δικαίου και επιείκειας.

Η καλή συνεργασία σχολείου και οικογένειας συνεισφέρει στη δημιουργία καλού κλίματος σε μια σχολική μονάδα, αφού πολλές φορές το κλίμα στο σχολείο διαταράσσεται με αφορμή διενέξεις μεταξύ σχολείου και οικογένειας μαθητή ή μαθητών. Η καλή και συχνή επικοινωνία του σχολείου με τους γονείς των μαθητών και η ενημέρωση τους για τις γενικές αρχές λειτουργίας του σχολείου είναι ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας. Για τον λόγο αυτόν καλό είναι να πραγματοποιούνται συναντήσεις με τους γονείς σε τακτά χρονικά διαστήματα, οπωσδήποτε κατά την αρχή του σχολικού έτους, και κατά προτίμηση σε απογευματινές ώρες, ώστε να διευκολύνεται η προσέλευση των εργαζόμενων γονέων. Κατά τις συναντήσεις αυτές θα πρέπει να ενημερώνονται οι γονείς για γενικά θέματα φοίτησης, όπως π.χ. για το θέμα των απουσιών και του τρόπου δικαιολόγησης, αλλά και για διάφορα προβλήματα που απασχολούν τη σχολική μονάδα, καθώς και να συζητούνται πιθανοί τρόποι συμβολής των γονέων στην επίλυση των προβλημάτων.

1. Κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας ή του ΣΕΚ.

Ποιοτικός χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	εφόσον δεν φροντίζει επαρκώς και αποτελεσματικά για την καλλιέργεια ανοικτού	εφόσον εστιάζει στην ανάπτυξη ανοικτού παιδαγωγικού κλίματος στο σχολείο, στην	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της ανωτέρω υποπερίπτωσης προσδίδει όραμα, υψηλές	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων των δύο ανωτέρω υπο-περιπτώσεων, στηρίζει τη διδασκαλία και

	<p>σχολικού κλίματος, δεν ενθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς στο να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και καινοτομίες και δημιουργεί ή δεν προλαμβάνει ή δεν αμβλύνει εντάσεις στη σχολική μονάδα.</p>	<p>παιδαγωγική και διδακτική στήριξη των εκπαιδευτικών στο έργο τους, στη στήριξη των μαθητών του σχολείου σε εκπαιδευτικό, ψυχολογικό και παιδαγωγικό επίπεδο, στην πρόληψη εντάσεων μεταξύ των μαθητών και μεταξύ των εκπαιδευτικών και στην αποτροπή φαινομένων ενδοσχολικής βίας.</p>	<p>προσδοκίες και ιδιαίτερη ταυτότητα καινοτομίας στη σχολική μονάδα, την οποία μετατρέπει σε «κοινότητα που μαθαίνει» και φροντίζει για την άμεση και ουσιαστική επικοινωνία με τους γονείς και για τη συνεργασία μαζί τους με στόχο την προαγωγή του επιπέδου των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.</p>	<p>τη μάθηση που αποφέρει υψηλές επιδόσεις εκ μέρους των μαθητών και διασφαλίζει τη γενικότερη αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας.</p>
<p>ΔΕΙΚΤΕΣ: Ο αξιολογητής (Σχολικός Σύμβουλος), με βάση τη συνεργασία του με το Διευθυντή κατά την διάρκεια της συνεργασίας τους μέσα σε ένα τουλάχιστον σχολικό έτος κατατάσσει το διευθυντή στην</p>	<p>ΣΚ1.1 Κλειστό σχολικό κλίμα. ΣΚ1.2 Ασφυκτική άσκηση διευθυντικών καθηκόντων. ΣΚ1.3 Άρνηση υιοθέτησης καινοτομιών. ΣΚ1.4 Έλλειψη ικανοτήτων επικοινωνίας και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού</p>	<p>ΣΚ2.1 Ανοιχτό σχολικό κλίμα ΣΚ2.2 Στήριξη εκπαιδευτικών στο έργο τους ΣΚ2.3 Πρόληψη εντάσεων ΣΚ2.4 Ικανότητες επικοινωνίας και αποφυγή φαινομένων ενδοσχολικής βίας</p>	<p>ΣΚ3.1 «Κοινότητα που μαθαίνει» ΣΚ3.2 Ουσιαστική επικοινωνία σχολείου – οικογένειας ΣΚ3.3 Διαπροσωπικές σχέσεις ΣΚ3.4 Αίσθημα «του ανήκειν»</p>	<p>Επιπλέον: 4.1 Προώθηση και στήριξη αποτελεσματικών διδακτικών επιλογών</p>

ανάλογη κατηγορία και ανάλογα βαθμολογεί.				
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	<p>Μεταξύ διευθυντή και εκπαιδευτικών υπάρχει έλλειψη επικοινωνίας. Σε συνεδρίαση του συλλόγου εκπαιδευτικός προτείνει τη συμμετοχή του σχολείου σε πρόγραμμα καινοτομίας ecomobility”.</p>		<p>Στην πρώτη συνεδρίαση του σχολικού έτους, ο διευθυντής, καλωσορίζει τα νέα μέλη του συλλόγου. Στη συνέχεια προχωρά στην εισήγησή του για τις δράσεις του σχολείου και μεταγγίζει στους εκπαιδευτικούς το όραμά του για το σχολείο δημιουργώντας κλίμα ομάδας. Με τη συμπεριφορά του δημιουργεί παρόθηση στους συναδέλφους του και κερδίζει την εθελοντική συνεργασία και προθυμία τους στην υλοποίηση των στόχων του σχολείου.</p>	

Κατηγορία III . – Σχολικό κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας ή του ΣΕΚ που περιλαμβάνει το ομώνυμο κριτήριο – Δραστηριότητες

Ενδεικτικά Παραδείγματα - Μελέτες Περίπτωσης

Οι Μελέτες Περίπτωσης που ακολουθούν αναφέρονται σε προφίλ διευθυντών σε σχολεία διαφόρων εκπαιδευτικών βαθμίδων.

Α. Σε ποια βαθμίδα αξιολόγησης τοποθετείτε τις περιπτώσεις αυτές; Αιτιολογήστε τις επιλογές σας.

Β. Στη συνέχεια επιλέξτε μία από αυτές τις Μελέτες Περίπτωσης και συμπληρώστε το δελτίο συνολικής αξιολόγησης.

Γ. Μπορείτε να καταθέσετε και να εξετάσετε και δικές σας Μελέτες Περίπτωσης.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	ΒΑΘΜΙΔΑ
<p>1. Διευθυντής αναλαμβάνει τα καθήκοντά του και διαπιστώνει ότι το σχολείο δεν έχει βιβλιοθήκη. Στη συνέχεια εισηγείται στον σύλλογο διδασκόντων τη δημιουργία αίθουσας βιβλιοθήκης και πολυμέσων με την αξιοποίηση κενής αίθουσας που υπάρχει. Το σχολείο απευθύνεται στο Δήμο και μετά από προσπάθειες δημιουργείται σε πρώτη φάση σχολική βιβλιοθήκη.</p>	
<p>2. Διευθυντής διαπιστώνει ότι εκπαιδευτικός παρουσιάζει πρόβλημα στη διαχείριση της σχολικής τάξης, με αποτέλεσμα να υπάρχουν παράπονα από μαθητές και γονείς. Ο διευθυντής ακούει τα παράπονα χωρίς να εκφέρει άποψη ούτε θετική ούτε αρνητική. Στη συνέχεια, καλεί τον εκπαιδευτικό, συζητά μαζί του τα παράπονα και δίνει συμβουλές. Το πρόβλημα συνεχίζεται και ο διευθυντής ενημερώνει τον Σχολικό Σύμβουλο, ώστε να παράσχει την απαιτούμενη στήριξη.</p>	
<p>3. Διευθυντής στην πρώτη συνεδρίαση του σχολικού έτους, καλωσορίζει τα νέα μέλη του συλλόγου διδασκόντων. Στη συνέχεια προχωρά στην εισήγησή του για τις δράσεις του σχολείου και ανακοινώνει στους εκπαιδευτικούς το όραμά του για το σχολείο. Μετά αναζητεί την εθελοντική συνεργασία και προθυμία των</p>	

εκπαιδευτικών.	
4. Δύο εκπαιδευτικοί μιας σχολικής μονάδας σε υποβαθμισμένη περιοχή συζητούν με τον διευθυντή και του προτείνουν με ενθουσιασμό τη συμμετοχή του σχολείου σε πρόγραμμα “ecomobility”. Ο διευθυντής προβληματισμένος τους απαντά λέγοντας « Μόνο τα ecomobilty μας έλειπαν. Αυτά (οι μαθητές) δεν ξέρουν να διαβάσουν και να γράψουν. Είμαστε για κλάματα, όχι για πανηγύρια. Μήπως καλύτερα να κοιτάξουμε όλοι τα μαθήματά μας και να αφήσουμε τις βόλτες;»	

Κατηγορία III . – Σχολικό κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας ή του ΣΕΚ που περιλαμβάνει το ομώνυμο κριτήριο

Άσκηση στην τελική αξιολόγηση

Επιλέξτε μία από τις παραπάνω Μελέτες Περίπτωσης και αποδώστε αιτιολογημένα την τελική αξιολόγηση.

	ΒΑΘΜΙΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία III – Σχολικό κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας ή του Σ.Ε.Κ (Συντελεστής βαρύτητας 0,50).			

Κατηγορία IV– Προγραμματισμός Διδασκαλίας και Διεξαγωγή διδασκαλίας και αξιολόγηση μαθητών, η οποία ενσωματώνει τα κριτήρια των κατηγοριών II και III της παραγράφου 10 περίεκπαιδευτικών τάξης

Κατηγορία II: Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας σε ευρύτερη ενότητα μαθημάτων

Συντελεστής βαρύτητας: 0,50

Αξιολογητής: Σχολικός Σύμβουλος

Κριτήρια Αξιολόγησης: 1) Βαθμός αντίληψης των δυνατοτήτων και αναγκών των μαθητών για τη διαμόρφωση του σχεδιασμού της διδασκαλίας , 2) Στόχοι και περιεχόμενο κατά την προετοιμασία ευρύτερης ενότητας μαθημάτων, 3) Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα κατά την προετοιμασία.

Έννοιες Κλειδιά: Σχεδιασμός, προγραμματισμός, προετοιμασία, μαθησιακή ετοιμότητα, αναπτυξιακά χαρακτηριστικά μαθητών, κοινωνικο-πολιτισμική σύνθεση τάξης, μέριμνα για ΕΚΟ, μαθησιακές νόρμες, εννοιολογικές προϋποθέσεις, ομαδικές εργασίες, δομή και αλληλουχία διδακτικών διαδικασιών, δομή και αλληλουχία μαθησιακών διαδικασιών, οργάνωση κοινωνικού πλαισίου επικοινωνίας και συνεργασίας τάξης, εκπαιδευτικό υλικό συμβατικής και ψηφιακής μορφής, εποπτικά μέσα, εκπαιδευτικές υποδομές, σχολικοί και εξωσχολικοί μορφωτικοί πόροι

Εισαγωγή: Τι είναι Σχεδιασμός, Προγραμματισμός και Προετοιμασία της Διδασκαλίας και ποια η σημασία τους

Ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και η προετοιμασία αποτελούν εγγενή στοιχεία κάθε σκόπιμης και μεθοδευμένης δράσης , ειδικά όταν αυτή έχει σημαντικές συνέπειες, και λειτουργούν ως αναγκαίες προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της επιτυχίας της. Στην περίπτωση της διδασκαλίας των μαθημάτων του σχολικού προγράμματος, συνιστούν σημαντικές διαδικασίες, αλλά, ταυτόχρονα, και ιδιαίτερα απαιτητικές οι παρακάτω:

(α) Η εξοικείωση του εκπαιδευτικού με τον **Σχεδιασμό της εσωτερικής δομής** του ετήσιου μαθήματος στο σύνολό του και ανά ευρύτερη διδακτική ενότητα και οι πιθανές προσαρμογές του στα δεδομένα της τάξης του,

(β) Ο αδρομερής **χρονικός Προγραμματισμός** των ευρύτερων ενοτήτων και ο ακριβέστερος της αλληλουχίας των διαδικασιών και των ρόλων εκπαιδευτικού και μαθητών, ως ατόμων ή/και ως ομάδων, σε καθένα από τα καθημερινά μαθήματα και

(γ) Η αντίστοιχη **Προετοιμασία** του εκπαιδευτικού για το περιεχόμενο της διδασκαλίας, για τις διδακτικές και μαθησιακές διαδικασίες παρουσίασης ή/και αναζήτησης του περιεχομένου και της επεξεργασίας του από τους μαθητές μέσα στην τάξη και, τέλος, η επιλογή του κοινωνικού πλαισίου των διδακτικών και των μαθησιακών ρόλων, αλλά και της επικοινωνίας και συνεργασίας εκπαιδευτικού και μαθητών, ως ατόμων ή/και ως ομάδων στο πλαίσιο των ρόλων του .

Η σημαντικότητά τους τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι οι προ-διδασκτικές αυτές διαδικασίες ενισχύουν τον εκπαιδευτικό στην **αυτοπεποίθηση**, στην **ψυχολογική ασφάλεια** και στη **διδασκτική ευελιξία** και **ετοιμότητα** για αναγκαίες αναπροσαρμογές στη ροή της διδασκαλίας και με τον τρόπο αυτό διευκολύνουν το καθημερινό έργο του. Ιδιαίτερα προετοιμάζουν τον εκπαιδευτικό για να αντιμετωπίσει άμεσα και με ευελιξία δύσκολα και απρόοπτα περιστατικά, να αξιοποιήσει καλύτερα τα διαθέσιμα χρονικά όρια, τα εκπαιδευτικά μέσα, τις διαδράσεις του με τους μαθητές και τη δια-μαθητική επικοινωνία και συνεργασία την ώρα του μαθήματος. Ακόμη, διευκολύνουν τον εκπαιδευτικό να προσαρμόζει το περιεχόμενο (γνώσεις, έννοιες, σχέσεις, δεξιότητες, στάσεις, αξίες κλπ), τις διδασκτικές και μαθησιακές διαδικασίες και το κοινωνικό πλαίσιο της διδασκαλίας του στις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών, ώστε να ολοκληρώσει το έργο του, έγκαιρα και με επιτυχία.

Η απαιτητικότητα των προηγούμενων διαδικασιών έγκειται στο γεγονός ότι ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και η προετοιμασία, τόσο στο **μακρο-επίπεδο** του σχολικού έτους και στο **μεσο-επίπεδο** της ευρύτερης ενότητας όσο και στο **μικρο-επίπεδο** της ωριαίας διδασκαλίας, αποτελούν το πεδίο στο οποίο συναντάται το Πρόγραμμα Σπουδών με την πραγματικότητα μιας συγκεκριμένης τάξης και τις δυνατότητες ενός συγκεκριμένου εκπαιδευτικού. Σε αυτή τη συνάντηση καλείται ο εκπαιδευτικός να υπερβεί εαυτόν και να φέρει σε κάποια αντιστοιχία την πληθώρα και τις δυσκολίες της διδακτέας ύλης και του αντίστοιχου διδακτικού υλικού με τη σχολική πραγματικότητα, την οποία συνθέτουν οι ανομοιογενείς τάξεις, οι απρόβλεπτες μειώσεις του, συχνά ανεπαρκούς, χρόνου και οι δεδομένοι χώροι και πόροι της σχολικής μονάδας.

Με βάση τα παραπάνω, είναι αναγκαίο, στο **μακρο-επίπεδο** του ετήσιου σχεδιασμού και προγραμματισμού και το μεσο-επίπεδο της ευρύτερης ενότητας, ο εκπαιδευτικός να προβαίνει σε μια συνολική θεώρηση του Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) και του αντίστοιχου σχολικού εγχειριδίου και να κάνει έναν αδρομερή χρονοπρογραμματισμό. Επίσης, στο μακρο-επίπεδο πρέπει ο εκπαιδευτικός να αποφασίζει για τα μέσα, το επιπρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, έντυπο και ψηφιακό, και τους εξωσχολικούς πόρους και χώρους εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος που θα αξιοποιήσει συμπληρωματικά και προσπαθεί να τους διασφαλίσει εγκαίρως. Με την έναρξη του σχολείου και την πρόοδο των μαθημάτων ο προγραμματισμός μετατοπίζεται στο **μεσο-επίπεδο** των ευρύτερων ενότητων, όπου ο εκπαιδευτικός πρέπει (α) να αναζητά τις κεντρικές έννοιες, ιδέες, σχέσεις, δεξιότητες και οπτικές που θα διατρέχουν ευρύτερες ενότητες μαθημάτων για να διευκολύνουν τους μαθητές στην κατανόηση της ενότητας και τη διασύνδεσή της με άλλες ενότητες ή/και με άλλους επιστημονικούς κλάδους και (β) να αποφασίζει για τα σημεία έμφασης και προσαρμογών των σκοπών και του περιεχομένου, των διδακτικο-μαθησιακών διαδικασιών και του κοινωνικού πλαισίου της διδασκαλίας στα κοινωνικο-πολιτιστικά και μαθησιακά δεδομένα της τάξης. Ακόμη, στο πλαίσιο της προετοιμασίας των ενότητων, που συνιστούν σημαντικές διαδικασίες, αλλά, ταυτόχρονα, και ιδιαίτερα απαιτητικές διαδικασίες, ο εκπαιδευτικός πρέπει να εντοπίζει τα στοιχεία που κρίνει από την εμπειρία του ότι θα δυσκολέψουν ιδιαίτερα τους μαθητές, τις παρανοήσεις των εννοιών (misconceptions) και τα πιθανά μαθησιακά κενά της τάξης του και να προετοιμάζεται αναλόγως.

Βασικότερα κριτήρια κατά τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την προετοιμασία της διδασκαλίας είναι τα εξής:

(α) Οι **μαθητές** στους οποίους απευθύνεται η διδασκαλία: Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, ανάγκες, δυνατότητες, ενδιαφέροντα, προϋπάρχουσες εμπειρίες, κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο κτλ.

(β) Οι **στόχοι και το περιεχόμενο** της διδασκαλίας και μάθησης: Γνωσιακό περιεχόμενο του μαθήματος αποτελούν η **δηλωτική γνώση** (declarative knowledge), που αναφέρεται στην περιγραφή και ερμηνεία του κοινωνικού και φυσικού κόσμου, η **εννοιολογική γνώση** (conceptual knowledge), που αναφέρεται στις έννοιες, γενικεύσεις, γνωστικά σχήματα κτλ. και η **διαδικαστική γνώση** (procedural knowledge), που αναφέρεται σε γνωστικές, κοινωνικές, επικοινωνιακές, συνεργατικές, μεθοδολογικές ικανότητες, διαδικασίες κτλ. και οι **στάσεις και αξίες**.

(γ) Οι **διδασκτικές ενέργειες** και τα **εκπαιδευτικά μέσα**: Οργάνωση της αλληλουχίας των διδακτικο-μαθησιακών διαδικασιών ενεργοποίησης της εμπλοκής των μαθητών ως ατόμων ή/και μικρο-ομάδων και αξιοποίηση συμβατικών και ψηφιακών εκπαιδευτικών υλικών, πηγών, εποπτικών μέσων, υποδομών, εξωσχολικών μορφωτικών πόρων κτλ., πρόσφορων για τη φύση του μαθήματος και τις ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών.

Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας στην πράξη, λοιπόν, σημαίνει ότι ο εκπαιδευτικός **θα σκεφτεί, κατ' αρχάς ποιους μαθητές** έχει (ηλικία, ικανότητες, ενδιαφέροντα, μαθησιακές και κοινωνικο-πολιτισμικές ιδιαιτερότητες κτλ), και στη συνέχεια θα αναλογιστεί το **περιεχόμενο** του μαθήματος και την έκτασή του, τους **διαθέσιμους πόρους** χρόνου, υποδομών και εκπαιδευτικών υλικών μέσων (συμβατικών και ψηφιακών), για να επιλέξει και να προγραμματίσει τους στόχους και το περιεχόμενο, τις διδασκτικές ενέργειες και τα διδακτικά μέσα. Κοινή συνισταμένη του σχεδιασμού, του προγραμματισμού και της προετοιμασίας όλων αυτών των επιλογών πρέπει να είναι η ενεργός γνωστική εμπλοκή των μαθητών στην επεξεργασία του περιεχομένου της διδασκαλίας ή, ακόμη και στην αναζήτηση των δεδομένων της διδασκαλίας που στη συνέχεια θα αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας. Έχοντας όλα αυτά υπόψη του θα προετοιμασθεί αναλόγως.

1. Βαθμός αντίληψης των δυνατοτήτων και αναγκών των μαθητών για τη διαμόρφωση του σχεδιασμού της διδασκαλίας

Ποιοτικός Χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	Ελλιπής, εφόσον η προετοιμασία δεν λαμβάνει υπόψη ή λαμβάνει πλημμελώς και επιφανειακά τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τη μαθησιακή ετοιμότητα των μαθητών.	Επαρκής, εφόσον λαμβάνει υπόψη, κατά τον προγραμματισμό της διδασκαλίας και του γενικότερου εκπαιδευτικού του έργου, τη μαθησιακή ετοιμότητα, τα ιδιαίτερα ψυχολογικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της ηλικίας των μαθητών που διδάσκει και τις προϋπάρχουσες γνώσεις και δεξιότητές τους από τη φοίτησή τους στις προηγούμενες τάξεις ή από εξωσχολικές εμπειρίες.	Πολύ καλός, εφόσον: i) λαμβάνει υπόψη, κατά τον προγραμματισμό, εκτός από τα ιδιαίτερα ψυχολογικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της ηλικίας των μαθητών του, την κοινωνικο-πολιτισμική σύνθεση και τις διαφοροποιημένες μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών της τάξης του και, παράλληλα, έχει καλή συνολική εικόνα της μαθησιακής πορείας και ετοιμότητας της τάξης και προγραμματίζει αναλόγως, μεριμνώντας ιδιαίτερα για τους μαθητές των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. ii) αξιοποιεί όποιον άλλον τρόπο κρίνει παιδαγωγικά κατάλληλο, με βάση την ηλικία, τις ανάγκες	Εξαιρετικός, εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, κατά τον προγραμματισμό ευρύτερης ενότητας μαθημάτων, λαμβάνει υπόψη τις μαθησιακές νόρμες της ηλικίας των μαθητών, τα γνωστικά κενά στην ύλη μαθημάτων προηγούμενων ετών, τις εννοιολογικές προϋποθέσεις κάθε θέματος και τις δυσκολίες της ηλικίας για την κατανόηση θεμάτων της διδακτέας ύλης, και έτσι προετοιμάζεται ανάλογα και, επιπλέον, σχεδιάζει και αναθέτει, σύμφωνα με τα διαπιστωμένα

			των μαθητών της τάξης του, τα διαφοροποιημένα κοινωνικο-πολιτισμικά δεδομένα της σχολικής μονάδας, για τον συνυπολογισμό των μαθησιακών χαρακτηριστικών στη διαδικασία του προγραμματισμού ευρύτερης ενότητας μαθημάτων.	χαρακτηριστικά των μαθητών, ομαδικές εργασίες, όπου το κρίνει σκόπιμο και εφικτό.
ΔΕΙΚΤΕΣ: Αξιολογητής παρατηρεί ποιοι από αυτούς ισχύουν, σε ποιο βαθμό και με ποια συχνότητα και ανάλογα βαθμολογεί.	ΜΘ1.1 αγνόηση ή πλημμελής εκτίμηση της μαθησιακής ετοιμότητας (ικανότητες, γνώσεις και αδυναμίες) κατά τον προγραμματισμό ΜΘ1.2 αγνόηση αναπτυξιακών χαρακτηριστικών συγκεκριμένης ηλικίας κατά τον προγραμματισμό	ΜΘ2.1 συνυπολογισμός μαθησιακής ετοιμότητας ΜΘ2.2 συνυπολογισμός ψυχολογικών και αναπτυξιακών χαρακτηριστικών ηλικίας ΜΘ2.3 αξιοποίηση προϋπαρχουσών γνώσεων στον προγραμματισμό του περιεχομένου ενότητας ΜΘ2.4 αξιοποίηση προϋπαρχουσών δεξιοτήτων στον προγραμματισμό του περιεχομένου ενότητας	ΜΘ3.1 συνυπολογισμός διαφοροποιημένων μαθησιακών ενδιαφερόντων, αναγκών, δυνατοτήτων και ενδιαφερόντων ΜΘ3.2 συνολική εικόνα πορείας της τάξης στην κατάκτηση περιεχομένου μαθήματος ΜΘ3.3 συνυπολογισμός κοινωνικο-πολιτισμικής σύνθεσης της τάξης ΜΘ3.4 μέριμνα για μαθησιακές ανάγκες ευάλωτων κοινωνικών ομάδων(ΕΚΟ)	ΜΘ4.1 συνυπολογισμός γνωσιακών κενών στην ύλη του μαθήματος ΜΘ4.2 συνυπολογισμός εννοιολογικών προϋποθέσεων ενότητας για κατάκτηση περιεχομένου ενότητας ΜΘ4.3 συνυπολογισμός ηλικιακών δυσκολιών και εννοιολογικών παρανοήσεων για κατάκτηση περιεχομένου ενότητας ΜΘ4.4 αξιοποίηση μαθητικών ομάδων σε πρόσφορες περιπτώσεις

1. Βαθμός αντίληψης των δυνατοτήτων και αναγκών των μαθητών για τη διαμόρφωση του σχεδιασμού της διδασκαλίας

- Ενδεικτικά Παραδείγματα

Στη συνέχεια παρατίθεται ο πρώτος από τους δείκτες με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς στην εξέλιξή τους από βαθμίδα/επίπεδο σε βαθμίδα/επίπεδο στις βαθμίδες “ελλιπής” και “πολύ καλός”. Σας ζητείται να συμπληρώσετε με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς τις βαθμίδες “επαρκής” και “εξαιρετικός”.

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΜΘ1.1 Ελλιπής <i>“Αγνόηση ή πλημμελής εκτίμηση της μαθησιακής ετοιμότητας (ικανότητες, γνώσεις και αδυναμίες) κατά τον προγραμματισμό”</i>	Κατά την περιγραφή της προετοιμασίας διδασκαλίας, εκπαιδευτικός δεν κάνει καμιά αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών του ή, ακόμα κι όταν κάνει κάποιες αναφορές, αυτές έχουν τη μορφή ασαφών σχολίων.
ΜΘ2.1 Επαρκής <i>“Συνυπολογισμός μαθησιακής ετοιμότητας”</i>	
ΜΘ3.1 Πολύ Καλός <i>“Συνυπολογισμός διαφοροποιημένων μαθησιακών ενδιαφερόντων, αναγκών, δυνατοτήτων και ενδιαφερόντων”</i>	Εκπαιδευτικός κρατά προσωπικό αρχείο ή ημερολόγιο ή κάποιο δελτίο καταγραφών όπου καταγράφει στοιχεία των μαθητών του, ώστε να τα λάβει υπόψη του κατά τον προγραμματισμό της διδασκαλίας (βλ. ενδεικτικό έντυπο συμπλήρωσης για τον προγραμματισμό και την προετοιμασία της διδασκαλίας παρακάτω). -Μπορεί να εξηγήσει με ποιον τρόπο αξιοποιεί κατά την προετοιμασία και τη διδασκαλία και επ’ ωφελεία των μαθητών τα στοιχεία που συγκεντρώνει.

ΜΘ4.1 Εξαιρετικός <i>“Συνυπολογισμός γνωσιακών κενών στην ύλη του μαθήματος”</i>	
--	--

2. Στόχοι και περιεχόμενο κατά την προετοιμασία ευρύτερης ενότητας μαθημάτων

Ποιοτικός Χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	Ελλιπής, εφόσον η προετοιμασία του περιεχομένου της διδασκαλίας είναι ανύπαρκτη, ελλιπής ή εσφαλμένη στο μεγαλύτερο μέρος της.	Επαρκής, εφόσον: i) σχεδιάζει και προγραμματίζει το εκπαιδευτικό έργο σε τακτά χρονικά διαστήματα, προβαίνοντας, στην πορεία, στις αναγκαίες προσαρμογές. ii) διαμορφώνει και διατυπώνει με σαφήνεια διδακτικούς	Πολύ καλός, εφόσον: i) σχεδιάζει και προγραμματίζει το εκπαιδευτικό έργο σε μακρο-επίπεδο (έτους και ευρύτερης ενότητας) και μικρο-επίπεδο (ωριαίας διδασκαλίας), λαμβάνοντας υπόψη το πρόγραμμα σπουδών, αλλά και τις συνθήκες της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας, όπως αυτές αποτυπώνονται στην αυτοαξιολόγησή της,	Εξαιρετικός, εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, επιλέγει, κατά τον προγραμματισμό έτους και ευρύτερης ενότητας, κεντρικές έννοιες, ιδέες, οπτικές και δεξιότητες που θα διατρέχουν ευρύτερες ενότητες του μαθήματος και διατυπώνει, κατά τον προγραμματισμό της ωριαίας διδασκαλίας, στόχους

		<p>στόχους και αντίστοιχες δραστηριότητες κατάλληλες για την τάξη του.</p> <p>iii) στηρίζεται για την προετοιμασία του περιεχομένου της διδασκαλίας στο πρόγραμμα σπουδών και χρησιμοποιεί συμβατικά κυρίως εκπαιδευτικά μέσα, όπως το σχολικό βιβλίο.</p>	<p>ii) διαμορφώνει και διατυπώνει με σαφήνεια ρεαλιστικούς διδακτικούς στόχους και αντίστοιχες δραστηριότητες για βαθύτερη κατανόηση περιεχομένου και ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σκέψης,</p> <p>iii) φροντίζει στην ευρύτερη διδακτική ενότητα μαθημάτων οι στόχοι να καλύπτονται, πέρα από τον γνωστικό τομέα, βασικές πτυχές του συναισθηματικού, του κοινωνικού και του ψυχοκινητικού τομέα, όπως είναι η θετική αυτοεκτίμηση, η επικοινωνία, η συνεργασία, οι στάσεις, οι αξίες, ο συντονισμός δεξιοτήτων και τεχνικών, η καλλιτεχνική έκφραση, η διαχείριση συγκρούσεων, η αποδοχή του «διαφορετικού» και η αλληλεγγύη.</p> <p>iv) προβλέπει σε ευρύτερη διδακτική ενότητα μαθημάτων διαδικασίες διερευνητικής μάθησης, ατομικά και ομαδικά, αξιοποιώντας και τις</p>	<p>που προωθούν, κατά περίπτωση ηλικίας και μαθήματος, τη μεταγνωστική ανάπτυξη και τις ικανότητες του κριτικού εγγραμματισμού και της αποτίμησης των πρακτικών εφαρμογών των γνώσεων, των δεξιοτήτων, της τέχνης και της τεχνολογίας.</p>
--	--	--	--	--

			<p>διαθεματικές εργασίες του διδακτικού εγχειριδίου.</p> <p>v) διαφοροποιεί στόχους, μετασχηματίζει την οργάνωση και τη γλώσσα σχολικού κειμένου και το εμπλουτίζει με παραδείγματα για να καταστήσει τη διδασκαλία κατάλληλη για την τυχόν ανομοιογενή τάξη του.</p> <p>vi) ανατρέχει για την ενημέρωσή του επί του θέματος σε επιπρόσθετες πηγές.</p> <p>vii) επιλέγει επιπρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό για τους μαθητές.</p> <p>viii) αξιοποιεί όποιον άλλον τρόπο κρίνει παιδαγωγικά κατάλληλο, με βάση την ηλικία, τις ανάγκες των μαθητών της τάξης του, τα διαφοροποιημένα κοινωνικο-πολιτισμικά δεδομένα της σχολικής μονάδας, για τον καθορισμό στόχων και περιεχομένου ευρύτερης διδακτικής ενότητας μαθημάτων.</p>	
--	--	--	---	--

<p>ΔΕΙΚΤΕΣ: Αξιολογητής παρατηρεί ποιοι από αυτούς ισχύουν, σε ποιο βαθμό και με ποια συχνότητα και ανάλογα βαθμολογεί.</p>	<p>ΣΠ1.1 απουσία προετοιμασίας στόχων και περιεχομένου ΣΠ1.2ελλιπής προετοιμασία στόχων και περιεχομένου ΣΠ1.3εσφαλμένη προετοιμασία στόχων και περιεχομένου</p>	<p>ΣΠ2.1 σχεδιασμός και προγραμματισμός σε τακτά χρονικά διαστήματα και αναπροσαρμογή βάσει ανατροφοδότησης, ΣΠ2.2 σαφής διατύπωση στόχων, ΣΠ2.3 αντιστοίχιση διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων με στόχους, ΣΠ2.4 συμβατότητα προετοιμασίας στόχων και περιεχομένου με Προγράμματα Σπουδών</p>	<p>ΣΠ3.1 σχεδιασμός και προγραμματισμός σε μακρο- και μικρο-επίπεδο βάσει ΠΣ προσαρμοσμένων σε δεδομένα σχολικής μονάδας ΣΠ3.2 εστίαση στόχων και δραστηριοτήτων στην κατανόηση γνώσεων και στη γνωστική, δημιουργική κοινωνική, καλλιτεχνική και ψυχοκινητική ανάπτυξη κατά περίπτωση διδακτικού αντικειμένου και ενότητας ΣΠ3.3 αξιοποίηση στην προετοιμασία των διαθεματικών εργασιών βιβλίου ή/και άλλων δραστηριοτήτων διερευνητικής μάθησης ΣΠ3.4 αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού ή/και προσαρμογή επιπρόσθετου υλικού τόσο για την προετοιμασία του ιδίου όσο και για τις δραστηριότητες των μαθητών</p>	<p>Επιπλέον: ΣΠ4.1 ανάδειξη κεντρικών εννοιών, ιδεών, οπτικών και δεξιοτήτων που θα διατρέχουν το περιεχόμενο ευρύτερων ενοτήτων του μαθήματος ΣΠ4.2 ένταξη στον προγραμματισμό στόχων, περιεχομένου και δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του μεταγνωστικού και ικανοτήτων κριτικής ανάλυσης πρακτικών και εφαρμογών της επιστήμης, της τέχνης και της τεχνολογίας</p>
--	--	---	---	---

2. Στόχοι και περιεχόμενο κατά την προετοιμασία ευρύτερης ενότητας μαθημάτων - Ενδεικτικά Παραδείγματα

Στη συνέχεια παρατίθεται ο πρώτος από τους δείκτες με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς στην εξέλιξή τους από βαθμίδα/επίπεδο σε βαθμίδα/επίπεδο και μέχρι τις δύο πρώτες βαθμίδες. Σας ζητείται να συμπληρώσετε με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς τις δύο επόμενες βαθμίδες “πολύ καλός” και “εξαιρετικός”.

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΣΠ 1.1 Ελλιπής <i>“Απουσία προετοιμασίας στόχων και περιεχομένου”</i>	Κατά την προετοιμασία επικεντρώνεται σε στόχους που δεν αφορούν την ουσιαστική γνώση.
ΣΠ2.1 Επαρκής <i>“Σχεδιασμός και προγραμματισμός σε τακτά χρονικά διαστήματα και αναπροσαρμογή βάσει ανατροφοδότησης”</i>	Υπάρχουν καταγραφές προγραμματισμού σε μακρο- ή μικρο- επίπεδο, οι οποίες μπορεί να είναι και σε μορφή διαγράμματος, πίνακα, ακόμα και σε μορφή σημειώσεων στο σχολικό βιβλίο ή σε κάποιο παράλληλο εκπαιδευτικό υλικό συμβατό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών.
ΣΠ3.1 Πολύ Καλός <i>“Σχεδιασμός και προγραμματισμός σε μακρο- και μικρο-επίπεδο βάσει ΠΣ προσαρμοσμένων σε δεδομένα σχολικής μονάδας”</i>	
ΣΠ4.1 Εξαιρετικός <i>“Ανάδειξη κεντρικών εννοιών, ιδεών, οπτικών και δεξιοτήτων που θα διατρέχουν το περιεχόμενο ευρύτερων εννοιών του μαθήματος”</i>	

3. Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα κατά την προετοιμασία

Ποιοτικός Χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	Ελλιπής, εφόσον η προετοιμασία των διδακτικών ενεργειών και των μέσων είναι ανύπαρκτη, ελλιπής ή εσφαλμένη στο μεγαλύτερο μέρος της.	Επαρκής, εφόσον σε ευρύτερη ενότητα μαθημάτων: i) ακολουθεί τη συστηματική προσέγγιση του σχεδιασμού της διδασκαλίας, που χαρακτηρίζεται από αντιστοιχισμό στόχων, διδακτικών ενεργειών, εκπαιδευτικών μέσων και τρόπων αξιολόγησης με βάση τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. ii) επιλέγει σε ευρύτερη διδακτική ενότητα μαθημάτων συνδυασμό διδακτικών μορφών παρουσίασης των γνώσεων, των διαδικασιών και των δεξιοτήτων και επεξεργασίας δεδομένων και σχεδιάζει διδακτικές και	Πολύ καλός, εφόσον σε ευρύτερη διδακτική ενότητα μαθημάτων: i) σχεδιάζει μεικτές μορφές διδασκαλίας, που χαρακτηρίζονται από την εναλλαγή άμεσης προσφοράς γνώσεων και ερεθισμάτων, συστηματικής επίδειξης δεξιοτήτων, τεχνικών, διαδικασιών και χρήσης μέσων και υλικών και επεξεργασίας δεδομένων με στοιχεία προβληματισμού. ii) προβλέπει σαφείς ρόλους και διαδικασίες όπου διδάσκοντες και μαθητές, ως άτομα ή και ως μικρο-ομάδες, αλληλεπιδρούν κατά την παρουσίαση ή/και αναζήτηση δεδομένων της διδασκαλίας,	Εξαιρετικός, εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, σχεδιάζει σε ευρύτερη διδακτική ενότητα μαθημάτων πρόσφορες για την ηλικία και τις ανάγκες των μαθητών και τη φύση του διδακτικού αντικειμένου μαθησιακές δραστηριότητες αυτο-αξιολόγησης και ετερο-αξιολόγησης μεταξύ μαθητών, που συμβάλλουν στην αυτορρυθμιζόμενη μάθηση καθώς και στην ανάπτυξη στάσεων, αξιών και ικανοτήτων κριτικού εγγραμματισμού.

		<p>μαθησιακές ενέργειες και τρόπους αξιολόγησης που εναρμονίζονται με τους διδακτικούς στόχους, το περιεχόμενο του διδακτικού αντικειμένου και το επίπεδο των μαθητών του και, παράλληλα, προβλέπει τη χρήση συμβατικών εκπαιδευτικών μέσων όπως χάρτες, προπλάσματα, όργανα, εργαλεία και απεικονίσεις.</p>	<p>στην επεξεργασία τους, στη διατύπωση συμπερασμάτων και προτάσεων.</p> <p>iii) χρησιμοποιεί εκπαιδευτικά μέσα, ακόμα και δικής του επινόησης, ανάλογων πάντοτε με τη μαθησιακή ετοιμότητα των μαθητών και τη φύση του διδακτικού αντικειμένου.</p> <p>iv) προωθεί, με τους σχεδιασμούς του, τους γνωσιακούς στόχους (έννοιες, γενικεύσεις, γνώσεις, δεξιότητες), την κριτική και τη δημιουργική σκέψη μέσα από διαδικασίες διαχωρισμού και διασύνδεσης, ανάλυσης και σύνθεσης των δεδομένων της ενότητας σε πλαίσιο διερευνητικής μάθησης.</p> <p>v) προωθεί, επίσης, με τους σχεδιασμούς του, τους κοινωνικο-συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς στόχους μέσα από μορφές συνεργασίας των μαθητών, όπως είναι η οργάνωση των μαθητών σε συνεργαζόμενες μικρο-ομάδες</p>	
--	--	--	---	--

			<p>μεικτής σύνθεσης ανάλογα και με την ηλικία τους.</p> <p>vi) προετοιμάζει και χρησιμοποιεί, κατά περίπτωση ηλικίας και μαθήματος, εκτός από τα συμβατικά εκπαιδευτικά μέσα, και εναλλακτικά, όπως Τ.Π.Ε., εργαστήρια, πείραμα, βίντεο, φύλλα εργασίας δικής του σύνθεσης για τις ανάγκες της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.</p> <p>vii) προετοιμάζει και εφαρμόζει τρόπους αξιολόγησης πέρα από τους προβλεπόμενους στα σχολικά βιβλία για τις ανάγκες της τάξης του.</p> <p>viii) αξιοποιεί σε ευρύτερη διδακτική ενότητα μαθημάτων όποιον άλλον τρόπο κρίνει παιδαγωγικά κατάλληλο, με βάση την ηλικία, τις ανάγκες των μαθητών της τάξης του, τα διαφοροποιημένα κοινωνικο-πολιτισμικά δεδομένα της σχολικής μονάδας, για την</p>	
--	--	--	---	--

			επιλογή κατάλληλων διδακτικών ενεργειών και εκπαιδευτικών μέσων.	
ΔΕΙΚΤΕΣ: Αξιολογητής παρατηρεί ποιοι από αυτούς ισχύουν, σε ποιο βαθμό και με ποια συχνότητα και ανάλογα βαθμολογεί.	ΔΕ1.1 απουσία προετοιμασίας διδακτικών ενεργειών και εκπαιδευτικών μέσων ΔΕ1.2 ελλιπής προετοιμασία διδακτικών ενεργειών και εκπαιδευτικών μέσων ΔΕ1.3 εσφαλμένη προετοιμασία διδακτικών ενεργειών και εκπαιδευτικών μέσων	ΔΕ2.1 εναρμόνιση στόχων, διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων και τρόπων αξιολόγησης στη φύση του διδακτικού αντικειμένου και τα χαρακτηριστικά της τάξης ΔΕ2.2 συνδυαστική επιλογή προσεγγίσεων παρουσίασης και επεξεργασίας περιεχομένου διδασκαλίας στο ευρύτερης ενότητας μαθημάτων ΔΕ2.3 αντιστοίχιση στόχων, διδακτικών ενεργειών, μέσων και αξιολόγησης βάσει αρχών διαφοροποίησης ΔΕ2.4 αξιοποίηση συμβατικών μέσων διδασκαλίας	ΔΕ3.1 σχεδιασμός μεικτών μορφών παρουσίασης ή/και αναζήτησης και επεξεργασίας δεδομένων διδασκαλίας με σαφή αναφορά στους ρόλους εκπαιδευτικού, μαθητών και μικρο-ομάδων ΔΕ3.2 σχεδιασμός σαφώς διατυπωμένων διδακτικών ενεργειών που προωθούν υψηλού επιπέδου στόχους κατανόησης και ερμηνείας γνώσεων και ανάπτυξης σε (μετα-)γνωστική, κοινωνικο-συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα μέσα σε πλαίσιο συλλογικότητας ΔΕ3.3 αξιοποίηση συμβατικών και μη συμβατικών εκπαιδευτικών μέσων, έτοιμων ή δικής τους κατασκευής, προσαρμοσμένων στην ηλικία και τη φύση του μαθήματος για τις ανάγκες της διαφοροποιημένης	Επιπλέον: ΔΕ4.1 αξιοποίηση αυτο- και ετερο-αξιολόγησης για την ανάπτυξη της αυτορρυθμιζόμενης μάθησης ΔΕ4.2 αξιοποίηση αυτο- και ετερο-αξιολόγησης για την ανάπτυξη ικανοτήτων κριτικού εγγραμματισμού.

			διδασκαλίας ΔΕ3.4 αξιοποίηση τρόπων αξιολόγησης πρόσφορων για τις ανάγκες της τάξης του.	
--	--	--	---	--

3. Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα κατά την προετοιμασία - Ενδεικτικά Παραδείγματα

Στη συνέχεια παρατίθεται ο πρώτος από τους δείκτες με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς στην εξέλιξή τους από βαθμίδα/επίπεδο σε βαθμίδα/επίπεδο και μέχρι τις δύο πρώτες βαθμίδες. Σας ζητείται να συμπληρώσετε με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς τις δύο επόμενες βαθμίδες “πολύ καλός” και “εξαιρετικός”.

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ						
ΔΕ1.1 Ελλιπής <i>“Απουσία προετοιμασίας διδακτικών ενεργειών και εκπαιδευτικών μέσων”</i>	Δεν υπάρχει προετοιμασία στο επίπεδο των διδακτικών ενεργειών.						
ΔΕ2.1 Επαρκής <i>“Εναρμόνιση διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων και τρόπων αξιολόγησης στη φύση του διδακτικού αντικειμένου και τα χαρακτηριστικά της τάξης”</i>	Υπάρχουν καταγραφές προγραμματισμού σε μακρο- ή μικρο- επίπεδο, οι οποίες μπορεί να είναι και σε μορφή πίνακα, ακόμα και σε μορφή σημειώσεων στο σχολικό βιβλίο όπου διακρίνεται η αντιστοιχία στόχων, διδακτικών ενεργειών και τρόπων αξιολόγησης του τύπου: <table border="1" data-bbox="943 1145 1491 1326" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Στόχοι</th> <th>Διδακτ. ενέργειες</th> <th>Αξιολόγηση</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Στόχοι	Διδακτ. ενέργειες	Αξιολόγηση			
Στόχοι	Διδακτ. ενέργειες	Αξιολόγηση					

<p>ΔΕ3.1 Πολύ Καλός <i>“Σχεδιασμός μεικτών μορφών παρουσίασης ή/και αναζήτησης και επεξεργασίας δεδομένων διδασκαλίας με σαφή αναφορά στους ρόλους εκπαιδευτικού, μαθητών και μικρο-ομάδων”</i></p>	
<p>ΔΕ4.1 Εξαιρετικός <i>“Αξιοποίηση αυτο- και ετερο- αξιολόγησης για την ανάπτυξη της αυτορρυθμιζόμενης μάθησης”</i></p>	

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ II : ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Ταυτοποιήστε τις παρακάτω περιγραφές. Σε ποιο κριτήριο ανήκουν; (Παρέχονται οι απαντήσεις)

Περιγραφή	Κριτήριο
Ακολουθεί τη συστηματική προσέγγιση του σχεδιασμού της διδασκαλίας, που χαρακτηρίζεται από αντιστοίχιση στόχων, διδακτικών ενεργειών, εκπαιδευτικών μέσων και τρόπων αξιολόγησης με βάση τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.	ΔΕ
Φροντίζει στην ευρύτερη διδακτική ενότητα μαθημάτων οι στόχοι να καλύπτουν, πέρα από τον γνωστικό τομέα, βασικές πτυχές του συναισθηματικού, του κοινωνικού και του ψυχοκινητικού τομέα, όπως είναι η θετική αυτοεκτίμηση, η επικοινωνία, η συνεργασία, οι στάσεις, οι αξίες, ο συντονισμός δεξιοτήτων και τεχνικών, η καλλιτεχνική έκφραση, η διαχείριση συγκρούσεων, η αποδοχή του «διαφορετικού» και η αλληλεγγύη.	ΣΠ
Στηρίζεται για την προετοιμασία του περιεχομένου της διδασκαλίας στο πρόγραμμα σπουδών και χρησιμοποιεί συμβατικά κυρίως εκπαιδευτικά μέσα, όπως το σχολικό βιβλίο.	ΣΠ
Λαμβάνει υπόψη, κατά τον προγραμματισμό της διδασκαλίας και του γενικότερου εκπαιδευτικού του έργου, τη μαθησιακή ετοιμότητα, τα ιδιαίτερα ψυχολογικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της ηλικίας των μαθητών που διδάσκει και τις προϋπάρχουσες γνώσεις και δεξιότητές τους από τη φοίτησή τους στις προηγούμενες τάξεις ή από εξωσχολικές εμπειρίες.	ΜΘ

2. Διαβάστε τις παρακάτω Μελέτες Περίπτωσης και συζητήστε με τους συναδέλφους σας για τον τρόπο που θα ανατροφοδοτούσατε τις περιπτώσεις αυτές.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 1: ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Νηπιαγωγός έχει ετοιμάσει σε χαρτί μεγέθους Α3 εννοιολογικό χάρτη για την προετοιμασία διαθεματικής ενότητας με θέμα “Παραμύθια με Λύκους”. Σ’ αυτήν την ανάλυση έχει λάβει υπόψη της γνωστικούς, συναισθηματικούς, κοινωνικούς, κιναισθητικούς στόχους παράλληλα προς την ανάπτυξη όλου του φάσματος της Πολλαπλής Νοημοσύνης κατά Gardner.
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 2: ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Η δασκάλα του πρώτου τμήματος της Β΄ τάξης συνεργάστηκε με τη δασκάλα του δεύτερου τμήματος, για να οργανώσει τις εκπαιδευτικές επισκέψεις των μαθητών στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος. Έχει προβλέψει δραστηριότητες στο πεδίο όπου κάθε μαθητής θα φωτογραφίσει, θα ερευνήσει, θα χειριστεί ειδική μικρή απόχρη κτλ.
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 3: ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Μαθηματικός στη Β΄ Γυμνασίου έχει ετοιμάσει σειρά φύλλων εργασίας με πρωτότυπες ασκήσεις, που απαιτούν τεχνάσματα. Παράλληλα, αναφέρει προφορικά ότι οι μαθητές είναι πολύ αδύνατοι και αδιάφοροι. Δεν εκτιμούν τον κόπο που καταβάλει και τον χρόνο της τόσο επίπονης προετοιμασίας του.
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 4: ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Σε μία 45λεπτη διδασκαλία η φιλόλογος έχει καταγράψει 7 στόχους, οι οποίοι υποστηρίζουν τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας στο μάθημα της Ιστορίας.

3. α) Επιλέξτε μία από τις παραπάνω Μελέτες Περίπτωσης.

β) Θεωρήστε ότι συζητάτε με τον εκπαιδευτικό για την προετοιμασία της διδασκαλίας και κάνετε καταγραφές στο προτεινόμενο δελτίο καταγραφών (που ακολουθεί) για το συγκεκριμένο κριτήριο.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΙΙ : ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ - ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΤΟΠΙΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ

Κριτήρια	Καταγραφές	Σχόλια - Παρατηρήσεις
1. Μαθητές		
2. Στόχοι και Περιεχόμενο		
3. Διδακτικές Ενέργειες και Μέσα		

γ) Διαβάστε τις καταγραφές σας και στη συνέχεια λάβετε τις τελικές αποφάσεις στο Δελτίο Συνολικής Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού .Μην παραλείψετε να αιτιολογήσετε τις επιλογές σας στη στήλη “Σχόλια”. Η αξιολογική σας κρίση πρέπει να είναι πάντα καλά τεκμηριωμένη.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Συμπληρώνεται από το Σχολικό Σύμβουλο, ο οποίος ενσωματώνει την αξιολόγηση του Διευθυντή (πεδίο 4)

	ΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ		ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
			ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία I – Εκπαιδευτικό περιβάλλον(Συντελεστής βαρύτητας 0,75):			
Κατηγορία II – Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας, (Συντελεστής βαρύτητας 0,50):			

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (προαιρετικό)

Ο Φάκελος Εκπαιδευτικών Δράσεων και Επαγγελματικής Ανάπτυξης του εκπαιδευτικού μπορεί να περιλαμβάνει εργασίες, δείγματα μαθησιακών δραστηριοτήτων, φύλλα εργασίας, σημειώσεις, θέματα διαγωνισμάτων και εξετάσεων και σκέψεις του εκπαιδευτικού σχετικές με τον προγραμματισμό, τις επιλογές του σε θέματα περιεχομένου και προσεγγίσεων, τις μορφές συμπεριφοράς και τις ανάγκες των μαθητών του κτλ. Στην περίπτωση της προετοιμασίας της διδασκαλίας μπορεί *προαιρετικά* ο εκπαιδευτικός να υποβάλει ένα σύντομο υπόμνημα (έντυπο συμπλήρωσης) με τον σχεδιασμό του. Δείγμα του υπομνήματος αυτού παρατίθεται παρακάτω.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΝΤΥΠΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ (ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ)

Αυτό το έντυπο το παραδίδει συμπληρωμένο ο εκπαιδευτικός στον αξιολογητή, πριν εκείνος να παρακολουθήσει τις δύο διδασκαλίες στην τάξη. Ο εκπαιδευτικός θα συμπληρώσει ένα έντυπο για κάθε διδασκαλία.

Στοιχεία για τον προγραμματισμό μπορεί να συγκεντρώσει ο αξιολογητής από το αρχείο του εκπαιδευτικού, καθώς και **από τη συζήτηση που θα κάνει μαζί του**, στο πλαίσιο της οποίας ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να κάνει παρουσίαση του αρχικού σχεδιασμού, των ανασχεδιασμών και των αποκλίσεων κατά την ώρα της υλοποίησης της διδασκαλίας.

Ο αξιολογητής καλό είναι να παρέχει στον αξιολογούμενο ανατροφοδότηση σχετικά με το υπόμνημα και την προετοιμασία διδασκαλίας, εν γένει.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
ΟΝΟΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ:	
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ:	
ΤΑΞΗ:	ΤΜΗΜΑ:
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	

ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ:
ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ: Να αναφέρετε επιγραμματικά τα κύρια χαρακτηριστικά των μαθητών σας (π.χ. προϋπάρχουσες γνώσεις, επίπεδο γλωσσομάθειας, σχέσεις μεταξύ τους, ιδιαιτερότητες, κ.λπ.).
ΘΕΜΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ: Να αναφέρετε επιγραμματικά το θέμα και τον κύριο ή τους κύριους διδακτικούς στόχους, (π.χ. Στη Χημεία οι μαθητές: 1. Να γνωρίσουν τις ιδιότητες των μετάλλων, 2. Να μπορούν να διακρίνουν τα μέταλλα από τα αμέταλλα αξιοποιώντας τις ιδιότητές τους). Να μην ξεπεράσετε τον χώρο που δίνεται παρακάτω. Προκειμένου για ωριαία διδασκαλία, καλό είναι οι στόχοι να είναι περιορισμένοι. Οι στόχοι μπορεί να αντληθούν και από τα διδακτικά πακέτα (βιβλίο μαθητή – τετράδιο εργασιών – βιβλίο (οδηγός) εκπαιδευτικού) και να χρησιμοποιηθούν αυτούσιοι ή τροποποιημένοι για λόγους διαφοροποίησης.
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ: Σύμφωνα με τους στόχους, το επίπεδο των μαθητών σας και τη διδακτέα ύλη, να αναφέρετε πολύ σύντομα ποιες διδακτικές ενέργειες έναρξης και ολοκλήρωσης της διδασκαλίας και ποια μέσα θα αξιοποιήσετε.
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ:

Κατηγορία III : Διεξαγωγή Διδασκαλίας και Αξιολόγηση των Μαθητών

Συντελεστής βαρύτητας: 1,25

Αξιολογητής: Σχολικός Σύμβουλος

Κριτήρια Αξιολόγησης: 1. Προετοιμασία Μαθητών για τη Διδασκαλία του Νέου Μαθήματος, 2. Διδακτικές Ενέργειες & Εκπαιδευτικά Μέσα, 3. Ενεργοποίηση Μαθησιακών Διαδικασιών, 4. Εμπέδωση της Νέας Γνώσης και Αξιολόγηση των Μαθητών

Έννοιες Κλειδιά: διδασκαλία, στόχοι, ποικίλες/διαφοροποιημένες διδακτικές ενέργειες, ποικίλα/διαφοροποιημένες διδακτικές μαθησιακές δραστηριότητες, διαφοροποιημένες μαθησιακές ανάγκες, προσανατολισμός μαθητών, προσφορά και αφομοίωση της γνώσης, διάλογος, διερευνητική μάθηση, εργασία σε ομάδες, φθίνουσα καθοδήγηση, γνωστική μαθητεία, κίνητρα για μάθηση, ενεργός εμπλοκή μαθητών,

Εισαγωγή: Τι είναι η Διεξαγωγή της Διδασκαλίας και η Αξιολόγηση των Μαθητών και ποια είναι η σπουδαιότητά τους

Τα κριτήρια της Κατηγορίας III για τη Διεξαγωγή της Διδασκαλίας και την Αξιολόγηση των Μαθητών αναφέρονται στις εναλλακτικές προσεγγίσεις με τις οποίες ο εκπαιδευτικός μεθοδεύει τις **διδακτικές ενέργειες** και τις **μαθησιακές δραστηριότητες**, προκειμένου άμεσα να επιτύχει τους **στόχους** της ωριαίας διδασκαλίας και σταδιακά και σε βάθος χρόνου τους σκοπούς του διδακτικού αντικειμένου και τους απώτερους σκοπούς της εκπαίδευσης. Τόσο ο εκπαιδευτικός κατά τη διαμόρφωση των εναλλακτικών προσεγγίσεων όσο και ο αξιολογητής κατά την αποτίμησή τους πρέπει μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν υπόψη τους τρεις βασικές παραμέτρους που είναι: (α) τα **Προγράμματα Σπουδών και το στηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό**, (β) η κοινωνικο-πολιτισμική σύνθεση και οι **διαφοροποιημένες μαθησιακές ανάγκες** και δυνατότητες της τάξης και (γ) το **εκπαιδευτικό όραμα** της σχολικής μονάδας, όπως αποτυπώνεται στην αυτο-αξιολόγηση της. Η αγνόηση της πρώτης παραμέτρου δημιουργεί σοβαρές δυσλειτουργίες, της δεύτερης παραμέτρου στερεί στην εκπαιδευτική πράξη το φυσικό της πλαίσιο και η απουσία της τρίτης παραμέτρου καθιστά το έργο των εκπαιδευτικών διεκπεραιωτή διαδικασία που ακυρώνει κάθε προοπτική παιδείας.

Η σπουδαιότητα, καθώς και η αναγκαιότητα, της αξιολόγησης του τρόπου με τον οποίο διεξάγεται η διδασκαλία και της συνακόλουθης αποτίμησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων της είναι εμφανής, (α) διότι καταδεικνύει τον βαθμό στον οποίο όσα έχουν

προηγηθεί της διδασκαλίας στον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την προετοιμασία αλλά και όσα ενδοσχολικά και εξωσχολικά στοιχεία την επηρεάζουν συνταιριάστηκαν έτσι ώστε οι εφαρμοζόμενες εναλλακτικές προσεγγίσεις να υπηρετούν τους βασικούς σκοπούς της όλης εκπαιδευτικής διαδικασίας και (β) διότι λειτουργεί ως έναυσμα για τον αναγκαίο αναστοχασμό του εκπαιδευτικού, ο οποίος κινητοποιεί για διαρκή βελτίωση τόσο τον ίδιο όσο και τη σχολική μονάδα στην οποία υπηρετεί και, κατ' επέκταση, ωθεί προς βελτίωση το ευρύτερο εκπαιδευτικό σύστημα.

Στην Κατηγορία III για τη Διεξαγωγή της Διδασκαλίας και την Αξιολόγηση των Μαθητών περιλαμβάνονται τέσσερα κριτήρια:

(Α) Η προετοιμασία των μαθητών για τη διδασκαλία που θα ακολουθήσει: Αναφέρεται στη διασφάλιση ψυχολογικών και μαθησιακών προϋποθέσεων, όπως τα κίνητρα μάθησης και οι προαπαιτούμενες γνώσεις, που είναι αναγκαίες για την ενεργό εμπλοκή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία. Για να επιτύχει κάτι τέτοιο ο εκπαιδευτικός, αφού πρώτα προσελκύσει την προσοχή των μαθητών να κεντρίσει το ενδιαφέρον τους, τους προετοιμάζει με τη γνωστοποίηση των διδακτικών στόχων, την αιτιολόγησή τους και τη συσχέτισή τους με τις προϋπάρχουσες εμπειρίες τους. Υπάρχουν, βεβαίως, και περιπτώσεις (π.χ. διερευνητική διδασκαλία) κατά τις οποίες οι μαθητές μπορεί να συνειδητοποιήσουν τους στόχους στο τέλος του μαθήματος. Ακόμη, πρέπει να ενημερώσει με σαφήνεια τους μαθητές, κατά την έναρξη ή και αργότερα, για το τι και το πώς των δικών τους ρόλων και δραστηριοτήτων, ώστε να έχουν εξ αρχής μια γενική συνολική εικόνα της διαδικασίας που θα ακολουθήσει.

(Β) Οι διδακτικές ενέργειες του εκπαιδευτικού και τα εκπαιδευτικά μέσα που θα αξιοποιήσει: Οι διδακτικές ενέργειες και τα εκπαιδευτικά μέσα πρέπει σε όλες τις περιπτώσεις, ασχέτως διδακτικού αντικειμένου και στόχων, να αποσκοπούν στην ενεργοποίηση της γνωστικής εμπλοκής των μαθητών σε δραστηριότητες πρόσκτησης και επεξεργασίας των δεδομένων της διδασκαλίας, ώστε να κατανοήσουν τις σχέσεις που τα διέπουν, να τα ερμηνεύσουν και να αποτιμήσουν τις διαπιστώσεις τους. Η αναζήτηση, η ανάδειξη και ο σχολιασμός των σχέσεων διασφαλίζουν άμεσα τη βαθιά κατανόηση της νέας μάθησης και σταδιακά και μεσοπρόθεσμα αυξάνουν τις γνωσιακές προϋποθέσεις της περαιτέρω μάθησης και συμβάλλουν στη νοητική ανάπτυξη των μαθητών.

Για να επιτύχουν τη γνωστική ενεργοποίηση και την εμπλοκή των μαθητών, οι διδακτικές ενέργειες πρέπει να συγκροτούν οργανωμένες προσεγγίσεις με εσωτερικό ειρμό και πληρότητα (αρχή, μέση και τέλος) που θα ενσωματώνουν οργανικά και χωρίς κενά στην πορεία τους τις δραστηριότητες γνωστικής εμπλοκής των μαθητών σε ενδιαφέρουσες και προκλητικές πλευρές του μαθήματος της ημέρας που να συνδέονται -κατά το δυνατόν- με την καθημερινή ζωή. Με βάση τον βαθμό εμπλοκής και γνωστικής ενεργοποίησης των μαθητών που διασφαλίζουν οι εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις, μπορούμε να τις ταξινομήσουμε σε τρεις κατηγορίες;

(1) Διδακτικές προσεγγίσεις προσφοράς και αφομοίωσης της γνώσης, όπως είναι (α) η διήγηση, (β) η παρουσίαση και (γ) η επίδειξη. Από μόνες τους δεν διασφαλίζουν στον επιθυμητό βαθμό τη νοητική ενεργοποίηση των μαθητών και γι' αυτό πρέπει είτε να χρησιμοποιούνται

συνδυαστικά με άλλες προσεγγίσεις ενεργού εμπλοκής των μαθητών είτε να εντάσσουν στην παραδοσιακή τους μορφή κατά ή μετά τη διδασκαλία πλήθος ερωτημάτων **συγκλίνουσας σκέψης** (μία ορθή απάντηση) και **αποκλίνουσας σκέψης** (ανοικτός αριθμός ανοικτών απαντήσεων ή/και προσεγγίσεων) που συνεπάγονται υποθέσεις, προβλέψεις και συσχετίσεις εννοιών και δεδομένων και αναζητήσεις αιτιωδών, χρονικών, λογικών, ιεραρχικών, ταξινομικών, συγκριτικών, προθετικών(τελολογικών) σχέσεων. Μέσω τέτοιου είδους ερωτημάτων διασφαλίζεται η γνωστική ενεργοποίηση και εμπλοκή των μαθητών και κατ' επέκταση η βαθύτερη κατανόηση της μάθησης, αλλά και η γνωστική ανάπτυξή τους. Τέλος, επισημαίνεται ότι ο εκπαιδευτικός πρέπει να χρησιμοποιεί ρέοντα λόγο, με ζωντάνια, παραστατικότητα, επεξηγήσεις και παραδείγματα, που εντάσσει σταδιακά και ανάλογα με την ηλικία των μαθητών στοιχεία από τον γλωσσικό κώδικα του αντίστοιχου μαθήματος, ώστε να συμβάλει μακροπρόθεσμα στον λεξικο-γραμματικό εμπλουτισμό και την ακριβολογία του μαθητικού λόγου.

(2) Διδακτικές προσεγγίσεις διαλογικής επεξεργασίας δεδομένων σε επίπεδο ολομέλειας της τάξης, όπως είναι:

(α) Οι αλυσιδωτές **ερωταποκρίσεις**, όπου κάθε επόμενη ερώτηση του δασκάλου βασίζεται στην προηγούμενη απάντηση των μαθητών και έτσι εμβραθύνουν την κατανόηση.

(β) Ο **εξελισσόμενος διάλογος**, όπου ο εκπαιδευτικός με παρεμβάσεις του εμπλέκει όλο και περισσότερους μαθητές, υποδεικνύει νέες διαστάσεις, ζητά από τους μαθητές να εξηγήσουν, να τεκμηριώσουν τις απόψεις τους, να επιχειρηματολογήσουν, να συμπεράνουν και να αξιολογήσουν. Επιπλέον, διατηρεί την εστίαση του διαλόγου στο υπό συζήτηση θέμα, για το οποίο οι μαθητές αντλούν πληροφορίες, ιδέες και προτάσεις από τις εμπειρίες τους και τις άμεσες παρατηρήσεις.

(γ) Η **ελεύθερη συζήτηση** που αποτελεί εξέλιξη του διαλόγου και προσφέρεται για θέματα άμεσα συσχετιζόμενα με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.

(δ) η ευρύτερα γνωστή **σωκρατική μαιευτική**.

(3) Διδακτικές προσεγγίσεις προβληματισμού και εξερεύνησης σε επίπεδο μαθητικών μικρο-ομάδων, όπως είναι η εργασία ανά δύο ή τρεις μαθητές και οι ποικίλες μορφές σχεδίων συλλογικής έρευνας, όπου με τη συμμετοχή των μαθητών διαμορφώνονται το θέμα και τα ερευνητικά ερωτήματα και οι ομάδες εμπλέκονται στη συλλογή και την επεξεργασία δεδομένων, στη συναγωγή συμπερασμάτων, τα οποία και κοινοποιούν, αξιοποιώντας ποικίλους τρόπους αναπαράστασης της νέας γνώσης. Ο εκπαιδευτικός, στη λογική της φθίνουσας καθοδήγησης, παρέχει οδηγίες και βοήθεια στον βαθμό που το κρίνει αναγκαίο και, βέβαια, παρέχει συνεχώς τις αναγκαίες ανατροφοδοτήσεις, τονίζοντας τα θετικά και τα επιτεύγματα της ομάδας και προβάλλοντας τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες του.

(4) Διαμεσολαβητικές (mediative) προσεγγίσεις σε επίπεδο ολομέλειας τάξης συνήθως (αλλά, ανάλογα με την περίπτωση, και σε επίπεδο μαθητικής μικρο-ομάδας ή σε ατομικό επίπεδο), όπου, στη λογική του κοινωνικού επικοιδομισμού, ο εκπαιδευτικός έχει κύριο ρόλο στη διεξαγωγή της διδασκαλίας, αλλά εμπλέκει ενεργά τους μαθητές σε όλη τη διάρκεια του μαθήματος, αξιοποιώντας (α) στηρίγματα μάθησης, όπως είναι οι προοργανωτές, η διαλογική διερεύνηση, η γνωστική μαθητεία (cognitive apprenticeship), οι επιδείξεις, οι επεξηγήσεις και (β) μαθητικές ερωτήσεις για να εμπλέξει στη συνέχεια τους μαθητές σε επεξηγήσεις, σε υποθέσεις, σε ανταλλαγή επιχειρημάτων, σε αναζήτηση και επεξεργασία δεδομένων, σε διατυπώσεις συμπερασμάτων, σε αξιολογήσεις, προτάσεις κτλ. Αυτές οι διαμεσολαβητικές προσεγγίσεις αποδίδονται βιβλιογραφικά με τον όρο “φθίνουσα καθοδήγηση” (fading scaffolding), διότι ο βαθμός καθοδήγησης υποχωρεί καθώς οι μαθητές κατακτούν σταδιακά τη γνώση και αναπτύσσουν τις ποικίλες ικανότητες και στάσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Είναι αυτονόητο ότι η ταξινόμηση των διδακτικών προσεγγίσεων σε τέσσερις κατηγορίες διευκολύνει την παρουσίαση εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων, αλλά δεν αποτυπώνει αμιγείς περιπτώσεις της καθημερινής εκπαιδευτικής πραγματικότητας, η οποία αξιοποιεί, όπως οφείλει, παραλλαγές και συνδυασμούς των παραπάνω προσεγγίσεων, χωρίς βέβαια, να περιορίζεται σε αυτές. Αυτό σημαίνει ότι μόνο ως γενικά πλαίσια αναφοράς μπορούν να αξιοποιηθούν οι κατηγοριοποιήσεις, κατά την κρίση του αξιολογητή, επισήμανση που αφορά, βεβαίως, ευρύτερα τα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης.

(Γ) Οι μαθησιακές δραστηριότητες υλοποίησης των στόχων του μαθήματος: Κύριος σκοπός των μαθησιακών δραστηριοτήτων δεν είναι, βέβαια, η ανάκληση πληροφοριών, χωρίς και αυτό να αποκλείεται σε περιπτώσεις επαναλήψεων και ανασκοπήσεων, αλλά η ενεργοποίηση της γνωστικής τους εμπλοκής για την επεξεργασία δεδομένων και τη βαθύτερη κατανόηση της γνώσης, δηλωτικής και διαδικαστικής. Βασικό στοιχείο της επεξεργασίας των δεδομένων αποτελεί η ανάλυση εννοιών και η αναζήτηση των ποικίλων σχέσεων που διέπουν τα δεδομένα της κοινωνικής και φυσικής πραγματικότητας. Τέτοιες είναι, για παράδειγμα, οι αιτιώδεις, οι χρονικές, οι λογικές, οι συγκριτικές, οι ιεραρχικές, οι ταξινομικές και οι προθετικές (τελλογικές) σχέσεις. Παρομοίως, στη γνωστική εμπλοκή των μαθητών και στη βαθύτερη κατανόηση των πραγμάτων συμβάλλουν οι επεξηγήσεις, οι παραθέσεις παραδειγμάτων και αναλογιών, οι συζητήσεις και η διαλεκτική επιχειρηματολογία στην ολομέλεια της τάξης και οι αναζητήσεις και επεξεργασίες δεδομένων στο πλαίσιο των μαθητικών μικρο-ομάδων. Η ολοκλήρωση των παραπάνω μαθησιακών διαδικασιών και των ομοίων τους καλό είναι να γίνεται με την ανακεφαλαίωση από τους μαθητές

των διαπιστώσεων και συμπερασμάτων και τον αναστοχασμό τους, τόσο για τη διαδικασία της μάθησης όσο και για την αποκτηθείσα νέα μάθηση και τις μαθησιακές, τεχνολογικές, κοινωνικές, αξιακές, ηθικές, περιβαλλοντικές, πολιτιστικές και λοιπές προεκτάσεις, όπου και όταν υπάρχουν τέτοιες. Τόσο οι τρόποι παραγωγής των γνώσεων και λοιπών πολιτιστικών αγαθών, αλλά και η ιστορία τους, όσο και οι τρόποι αξιοποίησής τους έχουν τέτοιες προεκτάσεις και, περιστασιακά τουλάχιστον, πρέπει να εξετάζονται στο σχολείο.

(Δ) Η εμπέδωση της νέας μάθησης και η αξιολόγηση των μαθητών: Όπως ο σχεδιασμός έτσι και η αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων της διδασκαλίας αποτελεί εγγενές στοιχείο της διδακτικής παρέμβασης. Πρόκειται, μάλιστα, για εγγενή στοιχεία που βρίσκονται σε απόλυτη αντιστοιχία, διότι οι στόχοι του προγραμματισμού και της διδασκαλίας πρέπει να είναι και τα κύρια κριτήρια αξιολόγησης. Αυτό σημαίνει, εκτός των άλλων, ότι κατ'αναλογία πρέπει και στην αξιολόγηση να εφαρμόζεται η αρχή της διαφοροποίησης μέσα από την ποικιλία τρόπων αξιολόγησης -και όχι μόνο με μολύβι και χαρτί- ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο, τους στόχους διδασκαλίας και τον προσανατολισμό που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτικό στους μαθητές. Παράλληλα, λαμβάνεται μέριμνα για τη διαβαθμισμένη κλιμάκωση του βαθμού δυσκολίας των ασκήσεων της αξιολόγησης. Επίσης, επισημαίνεται ότι τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της μάθησης πρέπει να αξιοποιούνται για την ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού.

Την ίδια στιγμή που οι ασκήσεις αξιολόγησης απαντούν στο ερώτημα της επίτευξης των στόχων της διδασκαλίας και του προσανατολισμού που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτικό στους μαθητές, προωθούν αυτούς τους στόχους, διότι παρέχουν επιπρόσθετη ευκαιρία στους μαθητές να εφαρμόσουν τη νέα μάθηση σε παρόμοιες, ανάλογες και διαφορετικές καταστάσεις, διευκολύνοντας έτσι την εμπέδωση και τη μεταφορά της γνώσης. Ιδιαίτερα, μάλιστα, οι διαδικασίες αυτο-αξιολόγησης αναπτύσσουν τις μεταγνωστικές ικανότητες αυτορρύθμισης των μαθησιακών τους συμπεριφορών και με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αυτονομίας του μαθητή, σημαντική προϋπόθεση για τον ενεργό μαθητή του σήμερα και τον ενεργό πολίτη του αύριο.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι κεντρικά ζητούμενα και στα τέσσερα κριτήρια της Κατηγορία III είναι οι μαθητές (α) να κατακτήσουν νέες γνώσεις, ικανότητες, στάσεις και αξίες σε βάθος και να μπορούν να τις ερμηνεύουν, να τις μεταφέρουν σε διαφορετικά πλαίσια και να αναλύουν κριτικά τις κοινωνικο-ηθικές προεκτάσεις τους, (β) να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και ικανότητες κριτικής σκέψης, επικοινωνίας, συνεργασίας και μεθοδικής επεξεργασίας δεδομένων και (γ) να εμπλακούν με ενδιαφέρον, να παρακινηθούν, να κατανοήσουν τη συμβολή της νέας γνώσης στη ζωή τους, και να αναπτύξουν θεμελιώδεις αξίες, στάσεις και αντιλήψεις σύμφωνα και με τις αξίες του Προγράμματος Σπουδών και του Πολιτισμού μας γενικότερα. Επισημαίνεται ότι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της συνεργατικότητας, της αλληλεγγύης,

της συναισθηματικής ωριμότητας, των αξιών και των στάσεων πραγματώνεται ευκολότερα, όταν η επεξεργασία των δεδομένων ακολουθεί τη διερευνητική προσέγγιση και, μάλιστα, σε περιβάλλον μαθητικής ομάδας.

Σε σχέση με όλα τα παραπάνω, δεν πρέπει να λησμονεί ο εκπαιδευτικός ότι σημαντικό ρόλο παίζει ασφαλώς και το λεγόμενο «κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα». Γι' αυτό πρέπει να έχει υπόψη του ότι τα ακόλουθα συμβάλλουν στην αποτελεσματική διδασκαλία:

- (α) πρώτα απ' όλα οι σχέσεις και το επικοινωνιακό παιδαγωγικό κλίμα,
- (β) ύστερα η δομημένη οργάνωση και προετοιμασία της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας,
- (γ) η υλοποίηση με κίνητρα, ενεργό μαθητή, διάδραση, ανάλογο εποπτικό υλικό, διαφοροποιημένη παιδαγωγική, και
- (δ) η ανατροφοδότηση με σαφήνεια και ενίσχυση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.

1. Προετοιμασία Μαθητών για τη Διδασκαλία του Νέου Μαθήματος

Ποιοτικός Χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	Ελλιπής, εφόσον απουσιάζει κάθε μορφή ενημέρωσης και προετοιμασίας των μαθητών ή αυτή είναι ασαφής και δημιουργεί σύγχυση στους μαθητές και δεν φροντίζει για τη δημιουργία θετικού εκπαιδευτικού κλίματος.	Επαρκής, εφόσον: i) με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, προσανατολίζει τους μαθητές στο θέμα, στους στόχους και στη διαδικασία κάθε μαθήματος. ii) ενεργοποιεί προηγούμενη γνώση μέσω σύνδεσης με προηγούμενα μαθήματα, με εμπειρίες μαθητών και με αναγκαίες επαναλήψεις. iii) επιχειρεί και κινητοποιεί σε	Πολύ καλός, εφόσον ανάλογα με τη φύση του διδακτικού αντικειμένου, την ηλικία και τα δεδομένα της τάξης του (παρατηρούνται τα παρακάτω ή ισοδύναμά τους): i) πριν από την έναρξη του κυρίως μέρους του μαθήματος, προετοιμάζει ψυχολογικά και μαθησιακά τους μαθητές με ανάπτυξη σχετικού προβληματισμού για τον τρόπο	Εξαιρετικός, εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, σε ευρύτερη ενότητα μαθημάτων αναφέρεται στις επιστημονικές αντιπαραθέσεις επί του διδακτέου θέματος, στην ιστορία του, σε εμπλεκόμενα διλήμματα

		<p>ικανοποιητικό βαθμό το μαθητικό ενδιαφέρον, κατά περίπτωση ηλικίας και μαθήματος, με την ανάδειξη αποριών και επισήμανση παρανοήσεων για θέματα του περιεχομένου του μαθήματος, με τη διατύπωση «προκλητικής» ερώτησης για ασυνήθιστα, αμφισβητήσιμα, ανεξήγητα στοιχεία του θέματος, με την υπογράμμιση της σημασίας του νέου μαθήματος και τη σχέση του με προηγούμενα και επόμενα και με τη γνωστοποίηση των μαθησιακών διαδικασιών που θα ακολουθήσουν.</p> <p>iv) εμπλέκει στις διαδικασίες του μαθήματος προετοιμασμένους μαθητές, ενεργοποιεί το θετικό εκπαιδευτικό κλίμα και διασφαλίζει γνωσιακή και ψυχολογική προετοιμασία και με τρόπους εναλλακτικούς ή και διαφορετικούς από τους παραπάνω, ανάλογα με τη φύση</p>	<p>μαθησιακής προσέγγισης των στόχων του, ανάλογα με τη φύση του θέματος.</p> <p>ii) αξιοποιεί, επιπλέον, κατά περίπτωση μαθήματος και ηλικίας τη σύνδεση του διδακτέου θέματος με την επικαιρότητα, με τις εμπειρίες των μαθητών και τις αναπαραστάσεις τους, όπως επίσης αξιοποιεί τη χρήση, ως προ-οργανωτών, ευρύτερων εννοιών και ιδεών καθώς και την προεπισκόπηση κάθε νέου μαθήματος με τη βοήθεια σχεδιαγραμμάτων ή εικόνων και τη διατύπωση υποθέσεων και προβλέψεων με βάση τους τίτλους και τις εικόνες ή με όποιο άλλον τρόπο κρίνει κατάλληλο για την ηλικία και τις ανάγκες των μαθητών της τάξης και πρόσφορο για ενεργοποίηση κινήτρων και γνωσιακή προετοιμασία στο διδασκόμενο αντικείμενο.</p> <p>iii) δρομολογεί, με βάση τα</p>	<p>και στις κοινωνικο-ηθικές προεκτάσεις του, λαμβάνοντας υπόψη του τις εμπειρίες των μαθητών καθώς και την κοινωνικο-πολιτισμική σύνθεση και τις μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών της τάξης του.</p>
--	--	--	---	---

		του διδακτικού αντικειμένου, αλλά και τις συνθήκες της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας, όπως αυτές αποτυπώνονται στην αυτοαξιολόγησή της.	δεδομένα της τάξης του, υψηλό επίπεδο μαθήματος με τη διατύπωση στόχων κριτικής σκέψης για την ανάδειξη σχέσεων που προωθούν τη βαθιά κατανόηση, την ερμηνεία και την εφαρμογή των γνώσεων, δεξιοτήτων, πρακτικών και τεχνικών. iv) κρατά μαθησιακά ενεργούς τους μαθητές στο σύνολό τους. v) αξιοποιεί όποιον άλλον τρόπο κρίνει παιδαγωγικά κατάλληλο, με βάση την ηλικία, τις ανάγκες των μαθητών της τάξης του, τα διαφοροποιημένα κοινωνικο - πολιτισμικά δεδομένα της σχολικής μονάδας και τη φύση του διδασκόμενου μαθήματος, για την ψυχολογική και μαθησιακή προετοιμασία των μαθητών.	
ΔΕΙΚΤΕΣ: Αξιολογητής παρατηρεί ποιοι από αυτούς ισχύουν, σε ποιο βαθμό και με	ΠΜ1.1 απουσία ενημέρωσης μαθητών για σκοπούς νέου μαθήματος ΠΜ1.2 απουσία ή ασαφής προετοιμασία	ΠΜ2.1 προσανατολισμός μαθητών σε θέμα, στόχους και διαδικασίες μαθήματος ΠΜ2.2 ενεργοποίηση προηγούμενης γνώσης σχετικής με θέμα μαθήματος	ΠΜ3.1 ψυχολογική και μαθησιακή προετοιμασία μαθητών και προβληματοποίηση θέματος ΠΜ3.2 σύνδεση θέματος με προϋπάρχουσες γνώσεις	Επιπλέον, στο πλαίσιο ευρύτερων ενοτήτων ΠΜ4.1 αναφορά σε επιστημονικές αντιπαραθέσεις επί θέματος

ποια συχνότητα και ανάλογα βαθμολογεί.	μαθητών για νέο μάθημα ΠΜ1.3 απουσία προσπάθειας δημιουργίας θετικού κλίματος	ΠΜ2. 3 ικανοποιητική κινητοποίηση μαθητικού ενδιαφέροντος ΠΜ2.4 δημιουργία θετικού κλίματος, προετοιμασία για νέο και εμπλοκή αρκετών μαθητών	μαθητών και παροχή στηριγμάτων μάθησης (π.χ. προοργανωτές) ΠΜ3.3 διατύπωση στόχων κατανόησης και κριτικής σκέψης ΠΜ3.4 ενεργός εμπλοκή όλων σχεδόν των μαθητών	ΠΜ4.2 αναφορά σε εμπλεκόμενα διλήμματα ΠΜ4.3 αναφορά σε κοινωνικο-ηθικές προεκτάσεις
--	--	--	--	---

1. Προετοιμασία Μαθητών για τη Διδασκαλία του Νέου Μαθήματος - Ενδεικτικά Παραδείγματα

Στη συνέχεια παρατίθεται ο πρώτος από τους δείκτες με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς στην εξέλιξή τους από βαθμίδα σε βαθμίδα της ποιοτικής: “ελλιπής” και “πολύ καλός”. Σας ζητείται να συμπληρώσετε με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς τις βαθμίδες “επαρκής” και “εξαιρετικός”.

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΠΜ1.1 Ελλιπής “Απουσία ενημέρωσης μαθητών για νέο μάθημα”	Εκπαιδευτικός μπαίνει μέσα στην τάξη. Αρχίζει με παρατηρήσεις του τύπου “Δεν βλέπετε ότι μπήκα στην τάξη; Πάλι στους ίδιους και ίδιους θα κάνω παρατήρηση; Δεν μπορούμε να κάνουμε ένα μάθημα της προκοπής εδώ μέσα! “ Όταν ησυχάσουν οι μαθητές τους ενημερώνει ότι θα συνεχίσει από εκεί που έμεινε την προηγούμενη εβδομάδα.
ΠΜ2.1 Επαρκής “Προσανατολισμός μαθητών σε θέμα, στόχους και διαδικασίες μαθήματος”	
ΠΜ3.1 Πολύ Καλός	Στη 2η ενότητα της Οδύσσειας εκπαιδευτικός κάνει επανάληψη με ερωτήσεις προς τους μαθητές.

<p>“Ψυχολογική και μαθησιακή προετοιμασία μαθητών και προβληματοποίηση θέματος”</p>	<p>Στη συνέχεια τους προσανατολίζει στην ωριαία διδασκαλία με προ-οργανωτή έναν εννοιολογικό χάρτη, όπου εντοπίζει με τη συμβολή των μαθητών τις τρεις βασικές έννοιες του νέου μαθήματος. “Για αυτά τα τρία θέματα θα διαβάσετε, θα συζητήσετε και θα ερευνήσετε με τον διπλανό σας σήμερα”.</p>
<p>ΠΜ4.1 Εξαιρετικός “Αναφορά σε επιστημονικές αντιπαραθέσεις επί θέματος”</p>	

2. Διδακτικές Ενέργειες και Εκπαιδευτικά Μέσα

Ποιοτικός Χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	Ελλιπής, εφόσον κινείται εκτός στόχων ή και περιεχομένου και η διδασκαλία του δεν έχει ειρμό και συνοχή.	Επαρκής, εφόσον σε ευρύτερη ενότητα μαθημάτων: i) διεξάγει το μάθημα, με σαφήνεια και ειρμό, εφαρμόζοντας, ανάλογα με τα δεδομένα της τάξης του, συνδυαστικά διδακτικές μορφές άμεσης παρουσίασης των γνώσεων ή επίδειξης	Πολύ καλός, εφόσον κατά περίπτωση ηλικίας και μαθήματος: (παρατηρούνται τα παρακάτω ή ισοδύναμά τους): i) εφαρμόζει με ευελιξία διδακτικές μορφές επεξεργασίας των δεδομένων και προβληματισμού που δρομολογούν διδακτικο-	Εξαιρετικός, εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, κατά περίπτωση σε ευρύτερη ενότητα μαθημάτων: i) αξιοποιεί συχνότερα διδακτικές μορφές

		<p>διαδικασιών και δεξιοτήτων και επεξεργασίας δεδομένων, αξιοποιώντας τα διαθέσιμα εποπτικά μέσα και εστιάζοντας στα δεδομένα του μαθήματος που κρίνει αναγκαία και σημαντικά.</p> <p>ii) μεταβαίνει ομαλά, με σαφή τρόπο, από τη μία διδακτική ή μαθησιακή δραστηριότητα στην άλλη, όπως π.χ. από την επεξεργασία των δεδομένων στη διατύπωση συμπερασμάτων.</p> <p>iii) παρακινεί και προσπαθεί να εμπλέξει στο μάθημα πρόθυμους και μη μαθητές με ποικίλες αλληλοσυσχετιζόμενες και μη ερωτήσεις και τους ανατροφοδοτεί αναλόγως.</p> <p>iv) ανακεφαλαιώνει το διδασκόμενο μάθημα και αξιοποιεί για εμπέδωση, κατά κανόνα, αποσπασματικές ερωτήσεις ανάκλησης, εξήγησης και εφαρμογής των νέων γνώσεων, δεξιοτήτων πρακτικών και τεχνικών και ελάχιστες αλληλοσυσχετιζόμενες</p>	<p>μαθησιακές διαδικασίες ενεργού μάθησης για την προώθηση, ποικίλων διδακτικών στόχων κατανόησης και ερμηνείας γνώσεων, εμπέδωσης δεξιοτήτων, πρακτικών και τεχνικών, καλλιέργειας αξιών και ανάπτυξης κριτικής σκέψης.</p> <p>ii) δεν περιορίζεται στην απλή παράθεση πληροφοριών, αλλά χρησιμοποιεί ερμηνευτικό λόγο για την ανάδειξη σχέσεων και προεκτάσεων και υποβάλλει τακτικά αλληλοσυσχετιζόμενες και όχι αποσπασματικές ερωτήσεις.</p> <p>iii) λαμβάνει υπόψη την ηλικία, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητών για να καθορίσει μαθησιακές δραστηριότητες.</p> <p>iv) ακολουθεί τους ρυθμούς μάθησης των μαθητών, παρακολουθεί τη συμμετοχή και κατανόηση του διδασκόμενου μαθήματος από τους μαθητές και τους ανατροφοδοτεί ανάλογα.</p> <p>v) ζητάει από τους μαθητές να ανακεφαλαιώσουν .</p>	<p>προβληματισμού και ενεργοποιεί δεξιότητες κριτικής σκέψης για την αναζήτηση παραδοχών και κοινωνικο-ηθικών προεκτάσεων των γνώσεων, των διαδικασιών και των πρακτικών.</p> <p>ii) ενθαρρύνει, στον βαθμό που το επιτρέπει η ηλικία των μαθητών, την κριτική των πρακτικών που ακολουθούν ομάδες και θεσμοί.</p> <p>iii) παρέχει αυξημένα ποσοστά διδακτικού χρόνου στους μαθητές ενθαρρύνοντας τον μαθητικό λόγο για τη διατύπωση ιδεών, επεξηγήσεων, προτάσεων, ανακοινώσεων, κρίσεων, ερωτημάτων και αντιρρήσεων.</p> <p>iv) αξιοποιεί τα κατάλληλα διαθέσιμα εκπαιδευτικά μέσα, όπως είναι τα εργαστήρια, οι χώροι</p>
--	--	--	--	--

		<p>ερωτήσεις ανάλυσης, σύνθεσης και αξιολόγησης.</p> <p>v) βασίζεται, κυρίως, στη χρήση του σχολικού βιβλίου και του διδασκαλικού λόγου.</p> <p>vi) ολοκληρώνει τη διδασκαλία εντός της διδακτικής ώρας μέσα σε θετικό κλίμα, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα.</p>	<p>vi) χρησιμοποιεί επιπρόσθετο μαθησιοκεντρικό εκπαιδευτικό υλικό, Τ.Π.Ε. και φύλλα εργασίας διαφοροποιημένης διδασκαλίας.</p> <p>vii) κατανέμει ανάλογα τον διδακτικό χρόνο σε διαδικασίες και ολοκληρώνει τη διδασκαλία εντός του προβλεπόμενου χρόνου.</p> <p>viii) εφαρμόζει, αλλά περιστασιακά, διαθεματικές εργασίες του σχολικού βιβλίου ή δικής του επινόησης.</p> <p>ix) εφαρμόζει με βάση την ηλικία και τις ανάγκες των μαθητών της τάξης του, τα διαφοροποιημένα κοινωνικοπολιτισμικά δεδομένα της σχολικής μονάδας και τη φύση του διδασκόμενου μαθήματος, όποιες άλλες διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα κρίνει παιδαγωγικά κατάλληλα.</p>	<p>άθλησης και οι διαθεματικές εργασίες, και τις Τ.Π.Ε. για τη διαφοροποιημένη υποβοήθηση όλων των μαθητών και ιδιαίτερα εκείνων με μαθησιακές δυσκολίες.</p> <p>v) τοποθετεί το διδασκόμενο περιεχόμενο του μαθήματος σε ευρύτερο πλαίσιο συσχέτισης.</p> <p>vi) εξοικειώνει τους μαθητές σταδιακά και με βάση τα δεδομένα της τάξης του με τις δομές και τα λεξικο-γραμματικά χαρακτηριστικά του επιστημονικού, τεχνολογικού και καλλιτεχνικού λόγου.</p>
<p>ΔΕΙΚΤΕΣ: Αξιολογητής παρατηρεί ποιοι από αυτούς ισχύουν,</p>	<p>ΔΕ1.1 διδασκαλία εκτός στόχων που τέθηκαν στον προγραμματισμό ΔΕ1.2 διδασκαλία</p>	<p>ΔΕ2.1 διεξαγωγή συνεκτικής διδασκαλίας χωρίς κενά και άλματα με συνδυαστική αξιοποίηση άμεσων και έμμεσων προσεγγίσεων, κατάλληλη χρήση</p>	<p>ΔΕ3.1 εφαρμογή διδακτικών μορφών ενεργού εμπλοκής μαθητών σε κατανόηση, ερμηνεία, ανακεφαλαίωση δεδομένων και σε ανάπτυξη</p>	<p>ΔΕ4.1 ενεργοποίηση κριτικής σκέψης για τοποθέτηση θέματος σε ευρύτερο πλαίσιο ή/και για αναζήτηση παραδοχών και</p>

<p>σε ποιο βαθμό και με ποια συχνότητα και ανάλογα βαθμολογεί.</p>	<p>εκτός περιεχομένου ΔΕ1.3 διδασκαλία χωρίς εσωτερικό ειρμό</p>	<p>μέσων και εστίαση στα σημαντικά ΔΕ2.2 παρώθηση και προσπάθεια εμπλοκής και ανατροφοδότησης ευρύτερου φάσματος μαθητών ΔΕ2.3 ολοκλήρωση διδασκαλίας με ανακεφαλαίωση και με ασκήσεις εμπέδωσης χαμηλού κυρίως επιπέδου και ελάχιστες υψηλού ΔΕ2.4 ολοκλήρωση διδασκαλίας εντός χρονικών ορίων σε θετικό κλίμα, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα</p>	<p>αξιών και κριτικής σκέψης ΔΕ3.2 χρήση ερμηνευτικού και όχι απλώς παραθετικού λόγου, καθώς και αλληλοσυσχετιζόμενων ερωτήσεων για βαθιά κατανόηση ΔΕ3.3 προσαρμογή μαθήματος σε ανάγκες δυνατότητες, ενδιαφέροντα μαθητών και παροχή ανάλογης ανατροφοδότησης ΔΕ3.4 εμπλουτισμός με επιπρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό συμβατικά μέσα και ΤΠΕ που διευκολύνουν εφαρμογές διαφοροποίησης και διαθεματικών εργασιών</p>	<p>κοινωνικο-ηθικών προεκτάσεων των γνώσεων, διαδικασιών και πρακτικών και κριτική της στάσης ομάδων και ατόμων έναντι παραδοχών και προεκτάσεων ΔΕ4.2 ενθάρρυνση μαθητικού λόγου για διατύπωση ερωτημάτων, επεξηγήσεων, αντιρρήσεων ενστάσεων και επιχειρημάτων ΔΕ4.3 αξιοποίηση δομών, υποδομών και τεχνολογίας για στήριξη διαφοροποιημένων μορφών διδασκαλίας ΔΕ4.4 σταδιακή εξοικείωση μαθητών με λεξικο-γραμματικές επιλογές επιστημονικού, τεχνολογικού και καλλιτεχνικού λόγου</p>
--	--	--	--	---

2. Διδακτικές Ενέργειες και Εκπαιδευτικά Μέσα- Ενδεικτικά Παραδείγματα

Στη συνέχεια παρατίθεται ο πρώτος από τους δείκτες με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς στην εξέλιξή τους από βαθμίδα/επίπεδο σε βαθμίδα/επίπεδο στις δύο πρώτες βαθμίδες “ελλιπής” και “επαρκής”. Σας ζητείται να συμπληρώσετε με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς τις δύο επόμενες βαθμίδες “πολύ καλός” και “εξαιρετικός”.

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΔΕ1.1 Ελλιπής <i>“Διδασκαλία εκτός στόχων που τέθηκαν στον προγραμματισμό”</i>	Εκπαιδευτικός στο μάθημα των Αρχαίων ανακοινώνει ότι θα διδάξει την πρώτη κλίση ονομάτων και αντ’ αυτού αφιερώνει όλη την ώρα στα λάθη που είδε στο τεστ στον τονισμό και στην εκ νέου διδασκαλία των τόνων και των πνευμάτων.
ΔΕ2.1 Επαρκής <i>“Διεξαγωγή συνεκτικής διδασκαλίας χωρίς κενά και άλματα με συνδυαστική αξιοποίηση άμεσων και έμμεσων προσεγγίσεων, κατάλληλη χρήση μέσων και εστίαση στα σημαντικά”</i>	Εκπαιδευτικός εξετάζει προηγούμενο, ανακοινώνει στόχους νέου μαθήματος. Κινητοποιεί τους μαθητές, αναθέτει στο τέλος της μετωπικής διδασκαλίας αναθέτει στους μαθητές να συζητήσουν μεταξύ τους ποια είναι τα βασικότερα σημεία του μαθήματος να ανακοινώσουν τις θέσεις τους 2-3 ομάδες και οι υπόλοιπες να συμπληρώσουν και να σχολιάσουν, πάντα σε θετικό κλίμα.
ΔΕ3.1 Πολύ Καλός <i>“Εφαρμογή διδακτικών μορφών ενεργού εμπλοκής μαθητών σε κατανόηση, ερμηνεία, ανακεφαλαίωση δεδομένων και σε ανάπτυξη αξιών και κριτικής σκέψης”</i>	

<p>ΔΕ4.1 Εξαιρετικός</p> <p><i>“Ενεργοποίηση κριτικής σκέψης για τοποθέτηση θέματος σε ευρύτερο πλαίσιο ή/και για αναζήτηση παραδοχών και κοινωνικο-ηθικών προεκτάσεων των γνώσεων, διαδικασιών και πρακτικών και κριτική της στάσης ομάδων και ατόμων έναντι παραδοχών και προεκτάσεων”</i></p>	<p>π.χ. Έχουν όλες οι θρησκείες κοινές αξίες; Αποδίδουν σε αυτές το ίδιο περιεχόμενο;</p>
---	---

3. Ενεργοποίηση Μαθησιακών Διαδικασιών

Ποιοτικός Χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	Ελλιπής, εφόσον αναθέτει μαθησιακές δραστηριότητες στους μαθητές χωρίς να συζητά, να διευκρινίζει και να τους	Επαρκής, εφόσον επιτυγχάνει επαρκώς κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας οι μαθητές να παρακολουθούν, να απαντούν σε ερωτήσεις του εκπαιδευτικού και να συμμετέχουν,	Πολύ καλός, εφόσον κατά περίπτωση και στο πλαίσιο ευρύτερης ενότητας μαθημάτων(παρατηρούνται τα παρακάτω ή ισοδύναμά τους): i) οι μαθησιακές δραστηριότητες, ανάλογα με το διδασκόμενο μάθημα και θέμα, άπτονται γνωστικών, κοινωνικών – συναισθηματικών και ψυχοκινητικών	Εξαιρετικός, εφόσον με αποτελεσματικό τρόπο, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, οι μαθησιακές δραστηριότητες εστιάζουν, στο πλαίσιο μαθημάτων

	κατευθύνει και χωρίς να μεριμνά για την κατανόηση και τη μάθηση.	συνήθως ατομικά, σε συμβατικές μαθησιακές δραστηριότητες, που είναι κυρίως γνωσιο-κεντρικές ενώ ο λόγος τους, οι ιδέες τους, οι δεξιότητές τους και οι εμπειρίες τους έχουν μάλλον περιορισμένη θέση στην όλη διδασκαλία.	στόχων και αποβλέπουν στη διασφάλιση του βιώματος της επιτυχίας σε όλους τους μαθητές. ii) οι μαθητές, κατά τη διεξαγωγή των μαθησιακών δραστηριοτήτων, σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης και με βάση τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, ενεργοποιούν νοητικές διαδικασίες για την επεξεργασία δεδομένων, ώστε, κατά περίπτωση ηλικίας και μαθήματος, να κατανοήσουν σε βάθος κεντρικές έννοιες και ιδέες, να αναζητήσουν αιτιώδεις, χρονικές, λογικές, συγκριτικές, ιεραρχικές και προθετικές σχέσεις και αλληλεξαρτήσεις, να διατυπώσουν γενικεύσεις και αρχές και να προβούν σε κρίσεις και διεπιστημονικές και διαθεματικές συσχετίσεις. iii) οι μαθητές, κατά τη διεξαγωγή των μαθησιακών δραστηριοτήτων, καθοδηγούμενοι, αυτενεργούν στην ανάλυση εικόνων, διαγραμμάτων και γραφημάτων, στη συσχέτιση με τις λεζάντες τους και κυρίως με το κείμενο, στην ανάλυση δομής κειμένων, στη συστηματική παρατήρηση πειραμάτων, επιδείξεων, αντικειμένων και	ευρύτερης ενότητας, βάσει των δεδομένων της συγκεκριμένης τάξης: i) σε διαλεκτικές αντιπαραθέσεις με ιδέες, πρακτικές και τεχνικές άλλων και με τα δεδομένα του ίδιου του αντικειμένου. ii) σε αναστοχαστική αντιπαραθέση με προσωπικές τους πρότερες γνώσεις, αντιλήψεις, ιδέες και πρακτικές. iii) στο πού, πώς, πότε και γιατί είναι σημαντικό να αξιοποιείται η νέα γνώση. iv) στην κοινωνική, ηθική και πολιτισμική διάσταση των γνώσεων και στην κριτική ανάλυση και αποτίμηση θέσεων, πρακτικών, τεχνικών και καταστάσεων με βάση αξιακά κριτήρια ηθικής, προσωπικής, πολιτισμικής και κοινωνικής φύσης, όπως είναι, π.χ. η κοινωνική δικαιοσύνη, που απαιτεί η ανάπτυξη υπεύθυνων και
--	--	---	---	---

			<p>καταστάσεων, στην ανάλυση πρωτογενών πηγών και στη συναγωγή συμπερασμάτων.</p> <p>iv) οι μαθητές κατά τη διεξαγωγή των μαθησιακών δραστηριοτήτων, με την ενθάρρυνση εκπαιδευτικού, επικοινωνούν και συνεργάζονται σε διαφοροποιημένης μορφής δραστηριότητες με συμμαθητές διαφορετικού «προφίλ» και κοινωνικοπολιτισμικής προέλευσης.</p> <p>v) οι μαθητές εμπλέκονται σε διαθεματικές εργασίες (project) για την ανάπτυξη μεθοδολογικών ικανοτήτων και αυτόνομης συλλογικής δράσης και διερευνητικής μάθησης.</p> <p>vi) οι μαθητές εμπλέκονται σε όποιες άλλες δραστηριότητες κρίνει ο εκπαιδευτικός παιδαγωγικά κατάλληλες, με βάση την ηλικία τους, τα διαφοροποιημένα κοινωνικοπολιτισμικά δεδομένα της σχολικής μονάδας και τη φύση του διδασκόμενου μαθήματος, για την προώθηση της βαθύτερης κατανόησης του θέματος και την ανάπτυξη γνωστικών,</p>	<p>κριτικών πολιτών.</p> <p>v) στον σχεδιασμό ομαδικών διαθεματικών σχεδίων δράσης και στη διαμόρφωση πρωτότυπων προτάσεων και δημιουργικών συνθέσεων.</p>
--	--	--	--	--

			κοινωνικο-συναισθηματικών και μεθοδολογικών ικανοτήτων, δεξιοτήτων, τεχνικών, στάσεων και αξιών.	
ΔΕΙΚΤΕΣ: Αξιολογητής παρατηρεί ποιοι από αυτούς ισχύουν, σε ποιο βαθμό και με ποια συχνότητα και ανάλογα βαθμολογεί.	ΜΔ1.1 απουσία οδηγιών και εξηγήσεων για μαθησιακές δραστηριότητες ΜΔ1.2 απουσία μέριμνας για υποβοήθηση κατανόησης μαθήματος	ΜΔ2.1 παρακολούθηση και συμμετοχή μαθητών στο μάθημα ΜΔ2.2 ατομικός τρόπος εργασίας μαθητών ΜΔ2.3 συμβατικές μαθητικές εργασίες γνωσιοκεντρικής φύσης ΜΔ2.4 περιορισμένη θέση στη διδασκαλία λόγου, ιδεών, εμπειριών, ικανοτήτων των μαθητών	ΜΔ3.1 ποικιλία μαθησιακών δραστηριοτήτων για κάλυψη γνωστικού, κοινωνικο-συναισθηματικού και ψυχοκινητικού τομέα και διασφάλιση βιώματος επιτυχίας σε όλους τους μαθητές ΜΔ3.2 εστίαση μαθησιακών δραστηριοτήτων γνωστικού τομέα στις βασικές έννοιες και στην ανάδειξη σχέσεων όλων των ειδών ΜΔ3.3 στήριξη αυτενέργειας μαθητών στην, κατά περίπτωση, ανάλυση πολυτροπικών κειμένων και πρωτογενών πηγών και στη συστηματική παρατήρηση πειραμάτων επιδείξεων καταστάσεων κτλ για εξαγωγή συμπερασμάτων ΜΔ3.4 αξιοποίηση μεικτής σύνθεσης μικρο-ομάδων στη διεξαγωγή διαθεματικών ερευνητικών εργασιών για ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργατικότητας και διερεύνησης	Επιπλέον, στο πλαίσιο ευρύτερων ενοτήτων ΜΔ4.1 εστίαση σε διαλεκτική αντιπαράθεση επί ιδεών, πρακτικών, τεχνικών και δεδομένων θέματος ΜΔ4.2 αναστοχασμός επί προσωπικών αντιλήψεων, γνώσεων, ιδεών και πρακτικών ΜΔ4.3 αναζήτηση τομέων, τρόπων και λόγων αξιοποίησης νέας γνώσης και κριτική ανάλυση της κοινωνικής, ηθικής και πολιτιστικής διάστασης της νέας γνώσης και των χρήσεών της ΜΔ4.4 υλοποίηση ομαδικών σχεδίων δράσης για την παραγωγή προτάσεων και συνθέσεων.

3. Ενεργοποίηση Μαθησιακών Διαδικασιών- Ενδεικτικά Παραδείγματα

Στη συνέχεια παρατίθεται ο πρώτος από τους δείκτες με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς στην εξέλιξη τους από βαθμίδα/επίπεδο σε βαθμίδα/επίπεδο στις δύο πρώτες βαθμίδες “επαρκής” και “πολύ καλός”. Σας ζητείται να συμπληρώσετε με ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς τη βαθμίδα “εξαιρετικός”.

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΜΔ1.1 Ελλιπής <i>“Απουσία οδηγιών και εξηγήσεων για μαθησιακές δραστηριότητες”</i>	
ΜΔ2.1 Επαρκής <i>“Παρακολούθηση και συμμετοχή μαθητών στο μάθημα”</i>	Μαθητές δείχνουν εξοικειωμένοι με τις διδακτικές ενέργειες του εκπαιδευτικού και μετέχουν με προσοχή και ενεργά.
ΜΔ3.1 Πολύ Καλός <i>“Ποικιλία μαθησιακών δραστηριοτήτων για κάλυψη γνωστικού, κοινωνικο-συναισθηματικού και ψυχοκινητικού τομέα και διασφάλιση βιώματος επιτυχίας σε όλους τους μαθητές”</i>	Εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες και διαφοροποιεί το υλικό ανά ομάδα.
ΜΔ4.1 Εξαιρετικός <i>“Εστίαση σε διαλεκτική αντιπαράθεση επί ιδεών, πρακτικών, τεχνικών και</i>	

δεδομένων θέματος ”	
---------------------	--

4. Εμπέδωση της Νέας Γνώσης και Αξιολόγηση των Μαθητών

Ποιοτικός Χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	Ελλιπής, εφόσον παραλείπει την αξιολόγηση των μαθητών ή την υλοποιεί πλημμελώς ή με λανθασμένο τρόπο, όταν κυρίως, δεν λαμβάνει υπόψη του τους διδακτικούς στόχους και το περιεχόμενο της διδασκαλίας, την ηλικία και τις ανάγκες των μαθητών της τάξης του καθώς και τις ικανότητες	. Επαρκής, εφόσον κατά περίπτωση ηλικίας και μαθήματος: i) χρησιμοποιεί για εμπέδωση ασκήσεις ανάκλησης και εφαρμογής του τύπου «Να συμπληρώσετε τα κενά», «Να διαγράψετε/υπογραμμίσετε ...», «Να αντιστοιχίσετε ...» και «Να λύσετε ...», «Να επαναλάβετε ...»". ii) χρησιμοποιεί κριτήρια αξιολόγησης σύμφωνα με	Πολύ καλός, εφόσον κατά περίπτωση ηλικίας και μαθήματος(παρατηρούνται τα παρακάτω ή ισοδύναμά τους):: i) προβλέπει εναλλακτικούς τρόπους εμπέδωσης και διαφοροποιημένης αξιολόγησης γνώσεων, εννοιών, δεξιοτήτων, πρακτικών και τεχνικών. ii) αξιοποιεί εναλλακτικούς τρόπους αναπαράστασης της γνώσης, όπως είναι π. χ. οι περιλήψεις, τα δια-	Εξαιρετικός, εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης κατά περίπτωση στο πλαίσιο μαθημάτων ευρύτερης ενότητας: i) αναθέτει διαφοροποιημένες ασκήσεις εμπέδωσης ή και κατ' οίκον εργασίες βάσει ενδιαφερόντων, ρυθμού μάθησης και βαθμού δυσκολίας για τους μαθητές.

	<p>και τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους, αλλά και τα κοινωνικοπολιτισμικά δεδομένα της σχολικής μονάδας</p>	<p>τους στόχους της διδασκαλίας και τους γενικότερους σκοπούς του διδακτικού αντικειμένου. iii) αναθέτει κατ' οίκον εργασίες ανάλογης έκτασης και δυσκολίας, ώστε να μπορούν από μόνοι τους όλοι οι μαθητές να τις ολοκληρώσουν. iv) διαμορφώνει θέματα για διαγωνίσματα και εξετάσεις σαφή και εντός ύλης.</p>	<p>γράμματα, οι εννοιολογικοί χάρτες, τα γραφήματα, οι προσομοιώσεις, οι συνθέσεις, οι κατασκευές, οι δραματοποιήσεις, καθώς και ασκήσεις διατύπωσης και διασκευής προβλημάτων και μεταφοράς της γνώσης σε νέες καταστάσεις. iii) αξιοποιεί τα συμπεράσματά του από την αξιολόγηση για την ανατροφοδότηση των μαθητών και της διδασκαλίας του. iv) αναθέτει διαφοροποιημένες κατ' οίκον εργασίες. v) διαμορφώνει για τα διαγωνίσματα θέματα σαφή, εκτεταμένου εύρους και κλιμακούμενης δυσκολίας. vi) αξιοποιεί όποιον άλλον τρόπο κρίνει παιδαγωγικά κατάλληλο, με βάση την ηλικία και τις ανάγκες των μαθητών της τάξης του, τα διαφοροποιημένα κοινωνικοπολιτισμικά δεδομένα της σχολικής μονάδας και τη φύση του</p>	<p>ii) προβλέπει διαδικασίες αυτο-αξιολόγησης και ετερο-αξιολόγησης με βάση κριτήρια που θέτει ο ίδιος ή οι μαθητές, αλλά και συνεργασίας σε μικρο-ομάδες, προκειμένου να συμβάλει στην ανάπτυξη κοινωνικών, γνωστικών και μετα-γνωστικών δεξιοτήτων. iii) αξιοποιεί, επικουρικά και όπου είναι εφικτό, τον φάκελο του μαθητή (portfolio). iv) αξιολογεί, περιστασιακά στη διάρκεια ευρύτερης ενότητας μαθημάτων, ψυχοσυναισθηματικούς, κοινωνικούς και ψυχοκινητικούς στόχους της διδασκαλίας με κλίμακες αυτο-αξιολόγησης και αυτο-εκτίμησης, συνεντεύξεις και στοχαστικά σχόλια από τον φάκελο του μαθητή.</p>
--	---	---	--	---

			διδασκόμενου μαθήματος, και πρόσφορο για την εμπέδωση και την αξιολόγηση της συγκεκριμένης ενότητας.	
ΔΕΙΚΤΕΣ: Αξιολογητής παρατηρεί ποιοι από αυτούς ισχύουν, σε ποιο βαθμό και με ποια συχνότητα και ανάλογα βαθμολογεί.	EA1.1 παράληψη αξιολόγησης -πλημμελής ή λανθασμένος τρόπος αξιολόγησης EA1.2 αναντιστοιχία κριτηρίων αξιολόγησης με στόχους και περιεχόμενο διδασκαλίας EA1.3 αγνόηση ηλικιακών και κοινωνικο-πολιτισμικών δεδομένων και εφαρμογή μη προσαρμοσμένης στα δεδομένα της τάξης εμπέδωσης και αξιολόγησης	EA2.1 αξιοποίηση ασκήσεων ανάκλησης πληροφοριών και εφαρμογής τους EA2.2 αντιστοίχιση κριτηρίων αξιολόγησης με στόχους διδασκαλίας EA2.3 ανάθεση κατ'οίκον εργασιών εντός χρονικών και μαθησιακών δυνατοτήτων των μαθητών EA2.4 σαφήνεια και αντιστοίχιση με διδαχθείσα ύλη θεμάτων για διαγωνίσματα και εξετάσεις	EA3.1 αξιοποίηση εναλλακτικών τρόπων εμπέδωσης και διαφοροποιημένης αξιολόγησης EA3.2 αξιοποίηση εναλλακτικών τρόπων αναπαράστασης της μάθησης και μεταφοράς της σε νέες καταστάσεις EA3.3 αξιοποίηση αποτελεσμάτων αξιολόγησης για ανατροφοδότηση μαθητών και εκπαιδευτικού EA3.4 διαφοροποίηση κατ'οίκον εργασιών και θεμάτων για διαγωνίσματα	Επιπλέον στο πλαίσιο ευρύτερων ενοτήτων EA4.1 διαφοροποίηση ασκήσεων εμπέδωσης βάσει ενδιαφερόντων, ρυθμού μάθησης και βαθμού δυσκολίας EA4.2 αξιοποίηση αυτο- και ετερο-αξιολόγησης ατόμων και ομάδων βάσει κριτηρίων για ανάπτυξη γνωστικών, κοινωνικών και μετα-γνωστικών ικανοτήτων EA4.3 επικουρική αξιοποίηση φακέλου μαθητή EA4.4 αξιολόγηση και μη γνωστικών στόχων με πρόσφορα μέσα

4. Εμπέδωση της Νέας Γνώσης και Αξιολόγηση Μαθητών - Ενδεικτικά Παραδείγματα

Στη συνέχεια παρατίθεται ο δεύτερος από τους δείκτες **χωρίς** ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς στην εξέλιξή τους από βαθμίδα/επίπεδο σε βαθμίδα/επίπεδο . Σας ζητείται να συμπληρώσετε τα ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς σε όλες τις βαθμίδες.

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΕΑ1.2 Ελλιπής “Αναντιστοιχία κριτηρίων αξιολόγησης με στόχους και περιεχόμενο διδασκαλίας”	
ΕΑ2.2 Επαρκής “Αντιστοίχιση κριτηρίων αξιολόγησης με στόχους διδασκαλίας”	
ΕΑ3.2 Πολύ Καλός “Αξιοποίηση εναλλακτικών τρόπων αναπαράστασης της μάθησης και μεταφοράς της σε νέες καταστάσεις”	
ΕΑ4.2 Εξαιρετικός “Αξιοποίηση αυτο- και ετερο-αξιολόγησης ατόμων και ομάδων βάσει κριτηρίων για ανάπτυξη γνωστικών, κοινωνικών και μετα-γνωστικών ικανοτήτων”	

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΙΙΙ : ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

1. Ταυτοποιήστε τις παρακάτω περιγραφές. Σε ποιο κριτήριο ανήκουν; (Παρέχονται οι απαντήσεις)

Περιγραφή	Κριτήριο
Αξιοποίηση ασκήσεων ανάκλησης πληροφοριών και εφαρμογής τους	ΕΑ
Αξιοποιεί, επιπλέον, κατά περίπτωση μαθήματος και ηλικίας τη σύνδεση του διδακτέου θέματος με την επικαιρότητα, με τις εμπειρίες των μαθητών και τις αναπαραστάσεις τους, όπως επίσης αξιοποιεί τη χρήση, ως προ-οργανωτών, ευρύτερων εννοιών και ιδεών καθώς και την προεπισκόπηση κάθε νέου μαθήματος με τη βοήθεια σχεδιαγραμμάτων ή εικόνων και τη διατύπωση υποθέσεων και προβλέψεων με βάση τους τίτλους και τις εικόνες.	ΠΜ
Οι μαθητές κατά τη διεξαγωγή των μαθησιακών δραστηριοτήτων, με την ενθάρρυνση εκπαιδευτικού, επικοινωνούν και συνεργάζονται σε διαφοροποιημένης μορφής δραστηριότητες με συμμαθητές διαφορετικού «προφίλ» και κοινωνικοπολιτισμικής προέλευσης.	ΜΔ
Αξιοποιεί συχνότερα διδακτικές μορφές προβληματισμού και ενεργοποιεί δεξιότητες κριτικής σκέψης για την αναζήτηση παραδοχών και κοινωνικο-ηθικών προεκτάσεων των γνώσεων, των διαδικασιών και των πρακτικών.	ΔΕ
Εφαρμόζει, αλλά περιστασιακά, διαθεματικές εργασίες του σχολικού βιβλίου ή δικής του επινόησης.	ΔΕ

Διαφοροποιεί ασκήσεις εμπέδωσης βάσει ενδιαφερόντων, ρυθμού μάθησης και βαθμού δυσκολίας.	ΕΑ
---	----

2. Διαβάστε τις παρακάτω Μελέτες Περίπτωσης και συζητήστε με τους συναδέλφους σας για τον τρόπο που θα ανατροφοδοτούσατε τις περιπτώσεις αυτές.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 1: ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Στη γωνιά με το μανάβικο οι μαθητές ετοιμάζονται να παίξουν μαγαζάκι. Νηπιαγωγός εξηγεί στα νήπια ακριβώς τι θα κάνουν και ανά δύο τούς αναθέτει έναν ρόλο. Προηγουμένως, έχουν φτιάξει δικά τους χρήματα. Τώρα η νηπιαγωγός λέει ότι είναι έτοιμοι να παίξουν το παιχνίδι “αγοράζω - πουλάω”. Για το παιχνίδι η νηπιαγωγός έχει ετοιμάσει συγκεκριμένες καρτέλες με εικόνες με τα αντικείμενα και το πλήθος τους που πρέπει να αγοραστεί . Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας παρατηρεί και σημειώνει σε φυλλάδιο αξιολόγησης των δεξιοτήτων γλώσσας και μαθηματικών σε ποιο επίπεδο ανταποκρίνονται τα νήπια (όσα μπορεί να παρακολουθήσει) .
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 2: ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Στην Γ΄ τάξη οι μαθητές θα μελετήσουν τα φυτά. Ο εκπαιδευτικός έχει φέρει δείγματα φυτών σε σακουλάκια και έχει συζητήσει με τους μαθητές τα ερευνητικά ερωτήματα. Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες για να απαντήσουν στα ερωτήματα. Στο τέλος παρουσιάζουν τις απαντήσεις τους και διαφωνούν μεταξύ τους. Ο εκπαιδευτικός δεν παίρνει θέση στις διαφωνίες τους λέει ότι πρέπει να αποφασίσουν οι ίδιοι. Οι μαθητές συνεχίζουν μέχρι το τέλος της ώρας να διαπληκτίζονται.
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 3: ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Στην ενότητα της Γλώσσας για τη “Ζωή στην Πόλη”, στην Ε΄ τάξη, που έχει στόχο να αναπτύξει δεξιότητες κατευθυντικού λόγου στους μαθητές, εκπαιδευτικός, με αφορμή το κείμενο για την παλιά γειτονιά και τους πλανόδιους πωλητές αρχίζει να μιλάει στους μαθητές για τα επαγγέλματα που χάθηκαν. Τους δείχνει φωτογραφίες από τα επαγγέλματα αυτά και συζητάει μαζί τους σε επίπεδο ολομέλειας της τάξης, για να ελέγξει τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους. Κάποιοι μαθητές μετέχουν με ενδιαφέρον. Όταν δείχνουν να θορυβούν και να

αδιαφορούν, τους δείχνει ένα σύντομο βίντεο (2') στον διαδραστικό για τον ηλεκτρικό σιδηρόδρομο της Αθήνας . Ολοκληρώνεται η ώρα (45') και οι μαθητές βγαίνουν για διάλειμμα.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 4: ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στη Β' Λυκείου οι μαθητές εργάζονται στους υπολογιστές. Ο καθηγητής τους δίνει οδηγίες, αλλά φαίνεται σαν μόνο αυτός να τις ακούει. Τους μοιράζει φύλλο εργασίας με ηλεκτρονικές διευθύνσεις, στις οποίες πρέπει να αναζητήσουν πληροφορίες. Οι μαθητές εργάζονται ανά 3 ή 4 στους υπολογιστές. Άλλοι χαζεύουν, ενώ άλλοι εργάζονται. Ο καθηγητής δεν περιφέρεται να επικοινωνήσει με τους μαθητές και να δει αν υπάρχει κάποια ανάγκη, απλώς στέκεται κοντά στον πίνακα και υποβάλλει ή απαντά σε ερωτήσεις. Κατά το μέσο της διδασκαλίας ζητεί από τους μαθητές να του ανακοινώσουν ανά ομάδες τα ευρήματά τους . Κάποιοι ανταποκρίνονται. Συγχρόνως τα μέλη κάποιας ομάδας του ζητούν την άδεια να βγουν από την τάξη. Την δίνει χωρίς να ελέγχει. Ο τόνος του είναι ήπιος. Δεν παρατηρεί τους μαθητές, ακόμα κι όταν γίνεται θόρυβος. Δείχνει αποστασιοποιημένος. Όταν ολοκληρώνεται η διδακτική ώρα αναφέρει στους μαθητές ποια θα είναι η κατ' οίκον εργασία τους.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 5: ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εκπαιδευτικός στην Β' Γυμνασίου αρχίζει με παρατηρήσεις του τύπου “Δεν βλέπετε ότι μπήκα στην τάξη; Πάλι στους ίδιους και τους ίδιους θα κάνω παρατήρηση; Δεν μπορούμε να κάνουμε ένα μάθημα της προκοπής εδώ μέσα! “ Όταν ησυχάσουν οι μαθητές τους ενημερώνει ότι θα συνεχίσει από εκεί που έμεινε την προηγούμενη εβδομάδα και τους ζητεί να ανοίξουν τα τετράδιά τους, να πάρουν τον γνώμονα και τον χάρακα και να σχεδιάσουν ό,τι σχεδιάζει στον πίνακα. Σχεδιάζει στον πίνακα και εξηγεί, ενώ οι μαθητές άλλοι τον παρακολουθούν και άλλοι μιλάνε και γελάνε. Κάποια στιγμή γυρνάει και δίνει την εντολή στους μαθητές να επιλύσουν την άσκηση που τους έβαλε στον πίνακα. Κάποιοι μαθητές συνομιλούν. Τους κάνει παρατήρηση. “Μα, κύριε, συζητάμε για το μάθημα”. Ο καθηγητής απαντά: “Να μη συζητάτε τίποτα για το μάθημα με τον διπλανό σας. Ό,τι θέλετε σ' εμένα. Ακούσατε;” Συνεχίζει λύνοντας ασκήσεις του βιβλίου στον πίνακα. Ένα τέταρτο πριν να ολοκληρωθεί η ώρα μοιράζει στους μαθητές φύλλο εργασίας με δικές του ασκήσεις. Κάποιες λύνονται στον πίνακα με τη συμβολή μεμονωμένων μαθητών. Άλλες τους ζητάει να τις λύσουν μόνοι τους. Στο τέλος μαζεύει το φύλλο εργασίας και λέει στους μαθητές ότι δεν θα βάλει βαθμό, απλά θέλει να δει τι κατάλαβαν από τη διδασκαλία.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 6: ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής στην Α΄ Γυμνασίου εκπαιδευτικός βάζει τους μαθητές σε σειρά και τους εξηγεί παιχνίδι με μπάλες. Οι μαθητές ξεκινούν να παίζουν και κάποιοι δείχνουν να μην κατανοούν τους κανόνες. Εκπαιδευτικός μαζεύει πάλι την ομάδα και δείχνει εκ νέου τις σωστές επιλογές, χρησιμοποιώντας παραδείγματα από την παρατήρηση των ενεργειών των μαθητών του. Οι μαθητές παρακολουθούν με ενδιαφέρον και χωρίς διάσπαση τις επισημάνσεις εκπαιδευτικού. Ξεκινούν εκ νέου να παίζουν, ενώ, παράλληλα εκπαιδευτικός ενισχύει τις σωστές μαθητικές ενέργειες με ενθαρρυντικές παρατηρήσεις. Στο τέλος της διδασκαλίας μαζεύει πάλι τους μαθητές, ζητεί να κάνουν τη δική τους ανασκόπηση και τις δικές τους επισημάνσεις για όσα πρέπει να τηρήσουν.

3. α) Επιλέξτε μία από τις παραπάνω Μελέτες Περίπτωσης ή μία δική σας, την οποία πρέπει να περιγράψετε.

β) Θεωρήστε ότι πρέπει να κάνετε πρώτες καταγραφές στο προτεινόμενο δελτίο καταγραφών (που ακολουθεί) για τη διδασκαλία που παρακολουθήσατε.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΙΙΙ : ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ- ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΤΟΠΙΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ

Κριτήρια	Καταγραφές	Σχόλια - Παρατηρήσεις
1. Προετοιμασία Μαθητών για τη Διδασκαλία του Νέου Μαθήματος		
2. Διδακτικές Ενέργειες & Εκπαιδευτικά Μέσα		
3. Ενεργοποίηση Μαθησιακών Διαδικασιών		

4. Εμπέδωση της Νέας Γνώσης και Αξιολόγηση των Μαθητών		
--	--	--

γ) Διαβάστε τις καταγραφές σας και στη συνέχεια λάβετε τις τελικές αποφάσεις στο Δελτίο Συνολικής Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού. Μην παραλείψετε να αιτιολογήσετε τις επιλογές σας στη στήλη "Σχόλια". Η αξιολογική σας κρίση πρέπει να είναι πάντα καλά τεκμηριωμένη.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Συμπληρώνεται από τον Σχολικό Σύμβουλο, ο οποίος ενσωματώνει την αξιολόγηση του Διευθυντή (πεδίο IV)

	ΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ		ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ-ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	
Κατηγορία I – Εκπαιδευτικό περιβάλλον (Συντελεστής βαρύτητας 0,75)				
Κατηγορία II – Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας, (Συντελεστής βαρύτητας 0,50)				
Κατηγορία III – Διεξαγωγή της διδασκαλίας και αξιολόγηση των μαθητών (Συντελεστής βαρύτητας 1,25)				

**Κατηγορία V – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια:
(Συντελεστής βαρύτητας 1):**

Αξιολογητής: Ο Σχολικός Σύμβουλος .

Σχετικό άρθρο. Άρθρο 14 του Π.Δ. βλ. στον εκπαιδευτικό στο **Μέρος Β1 «Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών»**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Συμπληρώνεται από τον Σχολικό Σύμβουλο και από τον Διευθυντή Σχολικής Μονάδας (μόνο Κατηγορία IV)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ		ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία I – Εκπαιδευτικό περιβάλλον(Συντελεστής βαρύτητας 0,75):			
Κατηγορία II – Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας, (Συντελεστής βαρύτητας 0,50):			
Κατηγορία III – Διεξαγωγή της διδασκαλίας και αξιολόγηση των μαθητών (Συντελεστής βαρύτητας 1,25):			
Κατηγορία IV – Υπηρεσιακή συνέπεια και επάρκεια, (Συντελεστής βαρύτητας 1,50):			
Κατηγορία V – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού (Συντελεστής βαρύτητας 1):			

ΔΕΛΤΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
από τον Σχολικό Σύμβουλο (πεδία I,II,III, V)

	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία I – Εκπαιδευτικό περιβάλλον(Συντελεστής βαρύτητας 0,75):			
αα) Διαπροσωπικές σχέσεις και προσδοκίες.			
ββ) Παιδαγωγικό κλίμα στη σχολική τάξη.			
γγ) Οργάνωση της σχολικής τάξης.			

	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία II – Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας, (Συντελεστής βαρύτητας 0,50):			
αα) Βαθμός αντίληψης των δυνατοτήτων και αναγκών των μαθητών για τη διαμόρφωση του σχεδιασμού της διδασκαλίας.			
ββ) Στόχοι και περιεχόμενο.			
γγ) Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα.			

	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία III – Διεξαγωγή της διδασκαλίας και αξιολόγηση των μαθητών (Συντελεστής βαρύτητας 1,25):			
αα) Προετοιμασία μαθητών για τη διδασκαλία.			
ββ) Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα.			
γγ) Ενέργειες μαθητών κατά τη διαδικασία μάθησης.			
δδ) Εμπέδωση της νέας γνώσης και αξιολόγηση των μαθητών.			

	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία V – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού (Συντελεστής βαρύτητας 1):			
αα) Τυπικά προσόντα και επιστημονική ανάπτυξη.			
ββ) Επαγγελματική ανάπτυξη.			

Τόπος..... ημερομηνία

Ο Σχολικός Σύμβουλος

ΔΕΛΤΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
από τον Διευθυντή Σχολικής Μονάδας (πεδίο IV)

	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ
Κατηγορία IV – Υπηρεσιακή συνέπεια και επάρκεια, (Συντελεστής βαρύτητας 1,50):			
αα) Τυπικές υπαλληλικές υποχρεώσεις.			
ββ) Συμμετοχή στη λειτουργία της σχολικής μονάδας και στην αυτοαξιολόγησή της			
γγ) Επικοινωνία και συνεργασία με γονείς και φορείς.			

Τόπος..... ημερομηνία

Ο Διευθυντής

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ Π.Ε.

	ΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ		ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ-ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	
Κατηγορία I – Άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου.(Συντελεστής βαρύτητας 1,5):				
Κατηγορία II – Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης (Συντελεστής βαρύτητας 1):				
Κατηγορία III – Σχολικό κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας. (Συντελεστής βαρύτητας 0,50).				
Κατηγορία IV – Διεξαγωγή της διδασκαλίας και αξιολόγηση των μαθητών (Συντελεστής βαρύτητας 1):				
Κατηγορία V – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού (Συντελεστής βαρύτητας 1):				

ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

από τον Διευθυντή Εκπαίδευσης (πεδίο Ι)

	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ-ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ
Κατηγορία Ι – άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια: (Συντελεστής βαρύτητας 1):			
α) Υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου.			
β) Οργάνωση του έργου του συλλόγου διδασκόντων.			

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ.

	ΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ		ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ-ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	
Κατηγορία I – Άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου στην περιφέρειά τους ή/και στη διεύθυνση ή υποδιεύθυνση των Περιφερειακών Επιμορφωτικών Κέντρων (ΠΕΚ.(Συντελεστής βαρύτητας 1):				
Κατηγορία II –Άσκηση έργου επιστημονικής – παιδαγωγικής καθοδήγησης. (Συντελεστής βαρύτητας 1,5).				
Κατηγορία III – Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. (Συντελεστής βαρύτητας 1,5):				
Κατηγορία IV – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού (Συντελεστής βαρύτητας 1):				

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.

	ΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ		ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ-ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	
Κατηγορία I – Άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου.(Συντελεστής βαρύτητας 2):				
Κατηγορία II – Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης. Συντελεστής βαρύτητας 1)				
Κατηγορία III – Παιδαγωγική οπτική στην άσκηση διοικητικού έργου σε εκπαιδευτική δομή. (Συντελεστής βαρύτητας 1).				
Κατηγορία IV – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού (Συντελεστής βαρύτητας 1):				